

**REGIONÁLNA INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA
KOŠICKÉHO KRAJA 2014 - 2020**

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO
z posúdenia strategického dokumentu
(číslo: OU-KE-OSZP1-2016/021801)

vydané Okresným úradom Košice, odborom starostlivosti o životné prostredie, podľa § 14 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Košický samosprávny kraj (ďalej len „KSK“)

2. Identifikačné číslo

35 541 016

3. Adresa sídla

Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Imrich Fülöp

zástupca riaditeľa Úradu KSK a koordinátor RIÚS KSK

Úrad Košického samosprávneho kraja

Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice

tel.: +421 55 6196 650

e-mail: imrich.fulop@vucke.sk

Ing. Margita Hanušovská

zodpovedný koordinátor stratégie UMR

vedúca Oddelenia strategického rozvoja

Magistrát Mesta Košice

Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice

tel.: +421 55 6419 342

e-mail: margita.hanusovska@kosice.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja 2014 – 2020 (ďalej RIUS KK)

2. Charakter

Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja je východiskový strategický dokument pre implementáciu finančných prostriedkov z EŠIF v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) na regionálnej úrovni s dopadom na miestnu úroveň. Na základe RIÚS KK sa bude realizovať IROP v zmysle individuálnych alebo integrovaných projektov.

RIÚS ako implementačná stratégia bude financovaná najmä z jedného zdroja financovania (IROP), a to z EFRR, vrátane povinného spolufinancovania z národných zdrojov a vlastných zdrojov prijímateľov.

Integrovaná územná stratégia pre UMR mesta Košice a jeho funkčného územia je spracovaná za účelom definovania kľúčových strategických cieľov a priorít vychádzajúc z lokálnych priestorových potenciálov funkčného územia mesta Košice. Funkčné územie pre krajské mesto Košice bolo vymedzené Centrálnym koordináčnym orgánom v rámci jednotlivých typov územných celkov ťažísk osídlenia podľa KÚRS 2001 v znení 2011 ako Jadrové pásmo ťažiska osídlenia prvej úrovne okolo mesta Košice zahŕňajúce nasledovné obce: Košice, Trebejov, Sokoľ, Družstevná pri Hornáde, Kostoľany nad Hornádom, Budimír, Vajkovce, Rozhanovce, Beniakovce, Nižný Klátov, Hrašovík, Košické Oľšany, Bukovec, Baška, Sady nad Torysou, Malá Ida, Košická Polianka, Vyšná Hutka, Nižná Hutka, Veľká Ida, Kokšov - Bakša, Valaliky, Haniska, Geča, Čaňa, Sokoľany, Seňa, Bočiar, Belža, Kechnec, Milhošť

Úlohu Riadiaceho orgánu pre IROP plní Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV SR), ktoré bude v konečnom dôsledku schvaľovať RIÚS KK po jeho prerokovaní a odobrení Radou Partnerstva pre UMR a Radou Partnerstva pre RIÚS.

3. Hlavné ciele

RIÚS KK vychádza z globálneho cieľa, ktorým je „prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť Košického samosprávneho kraja ako aj ÚMR Košice“.

Dosahovanie globálneho cieľa RIÚS KK v súlade so Stratégiou Európa 2020, s cieľmi Národného programu reforiem a v nadväznosti na Partnerskú dohodu sa bude realizovať pomocou mäkkých a tvrdých (investičných) opatrení v nasledovných strategických prioritách:

1. Bezpečná a ekologická doprava
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu
4. Zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie

Strategické priority sú navrhované osobitne pre Košický kraj a osobitne pre mestskú funkčnú oblasť Košice. Výnimkou je strategická priorita "Mobilizácia kreatívneho priemyslu", ktorá je rozpracovaná len ako súčasť mestskej funkčnej oblasti Košice.

Osobitne je rozpracovaná oblasť podpory Operačného programu Kvalita životného prostredia a Ľudské zdroje.

RIÚS sa skladá z nasledovných hlavných častí: analytická časť, strategická časť a vykonávacia časť. Každá časť je rozdelená podľa oblastí podpory IROP na úrovni investičných priorít: oblasť dopravy, sociálna pomoc, zdravotníctvo, školstvo, kultúrno-kreatívny priemysel a životné prostredie a oblastí podpory ostatných operačných programov (OP Kvalita životného prostredia a OP Ľudské zdroje).

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Celý strategický dokument zahŕňa nasledovné strategické priority, investičné priority a špecifické ciele, týkajúce sa dvoch základných územných vymedzení strategického dokumentu, t.z. Košického kraja a funkčného územia mesta Košice.

Tab. 1 Strategické priority, investičné priority a špecifické ciele RIÚS KK pre územie Košického kraja

Strategické priority	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji	1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov	1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému
	1.2 Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	2.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti
	2.2 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl 2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu v Košickom kraji		Stratégia v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu je rozpracovaná v časti venovanej funkčnému územiu mesta Košice , nakoľko investície v tejto oblasti môžu byť realizované výhradne na tomto území.
4. Zlepšenie kvality života v Košickom kraji s dôrazom na životné prostredie	4.1 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania	Nie je súčasťou RIÚS
	4.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3 Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenie a dekontaminácia opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Tab. 2 Prioritné osi, investičné priority a špecifické ciele RIÚS KK pre funkčné územie mesta Košice

Strategické priority	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Bezpečná a ekologická doprava	1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov	1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému
	1.2 Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkouhlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	1.2.1 Zvyšovanie konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy zatriktívením a zvýšením komfortu cestovania v prostriedkoch verejnej osobnej dopravy (VOD) v súlade s plánom udržateľnej mobility 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	2.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni
		2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru a poskytovaním kvalitnej, modernej, dostupnej a nákladovo efektívnej primárnej zdravotnej starostlivosti zvyšovať kvalitu zdravia občanov MFO Košice
	2.2 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy prostredníctvom vývoja vzdelávacej infraštruktúry	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách (MŠ) prostredníctvom zvyšovania kapacity, rekonštrukcie a prostredníctvom vybavenia MŠ
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl (ZŠ) prostredníctvom skvalitnenia podmienok výchovno-vzdelávacieho procesu v ZŠ 2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu	3.1 Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasť územnej stratégie pre konkrétne oblasti, vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov	3.1.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií
4. Zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie	4.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3 Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy, ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Projekty zahrnuté do RIÚS KK môžu čerpať prostriedky aj z operačných programov na celoštátnej úrovni OP KŽP a OP LZ.

Stručná charakteristika investičných priorit a špecifických cieľov, ktoré predstavujú základnú kostru RIÚS KK.

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji**INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov**

Aktuálne potreby a výzvy v rozvoji cestnej infraštruktúry II. a III. triedy boli definované prostredníctvom opatrení zameraných na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu ciest. Výstavba nových úsekov sa bude týkať najmä posilnenia regionálnej mobility a zníženia dopravného zaťaženia v husto obývaných regiónoch v prepojení na sieť TEN-T a medzinárodnú cestnú sieť.

Špecifický cieľ 1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému

Zámerom opatrení v rámci tohto špecifického cieľa je napojiť znevýhodnené mestské vidiecke územia prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie a výstavby nových regionálnych ciest a odstraňovaním kritických nehodových lokalít v súlade s vypracovaným Strategickým plánom rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov (Regionálny Master plán) s dôrazom na posilnenie ich konkurencieschopnosti a adaptability, prispieť k udržateľnému rozvoju a eliminovať vplyv dopravy na životné prostredie a kvalitu života obyvateľov.

Kvalitnejšie cesty II. a III. triedy predstavujú základnú podmienku pre zlepšenie každodennej (circular) mobility osôb vidieckych území spojenej aj s rastúcou diverzifikáciou hospodárstiev smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam znamenajúcim zároveň rast zamestnanosti.

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility

Opatrenia v rámci investičnej priority sú v súlade s cieľmi Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy v SR do roku 2020, ktorá identifikuje aktuálny stav v oblasti verejnej osobnej dopravy (ďalej len „VOD“) v jednotlivých regiónoch SR, identifikuje príčiny tohto stavu a uvádza možnosti budúceho vývoja. Základnou podmienkou pre financovanie aktivít pre účely rozvoja mestskej VOD je vypracovanie plánov udržateľnej mestskej mobility. Intervencie do regionálnej autobusovej dopravy budú podmienené vypracovaním plánov dopravnej obsluhy regiónu a existenciou plne funkčných integrovaných dopravných systémov.

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

Všeobecne platí, že intenzívnejšie využívanie verejnej osobnej dopravy na úkor individuálnej automobilovej dopravy vedie k zlepšeniu kvality ovzdušia v mestách. V posledných rokoch je pre verejnú osobnú dopravu charakteristické postupné znižovanie prepravného výkonu ako dôsledok rastu podielu individuálneho motorizmu na dopravnom trhu osobnej dopravy.

Predpokladom rozvoja jedného z prínosov verejnej osobnej dopravy, t. j. nižšej miery emisií skleníkových plynov na prepraveného jednotlivca, je jej čo najširšie využívanie, a teda jej uprednostnenie pred individuálnou dopravou.

Špecifický cieľ 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb

Jednou z hlavných podmienok zvýšenia atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy je výstavba kvalitnej a bezpečnej cyklistickej infraštruktúry. Ide o hlavnú infraštruktúru, teda výstavbu cyklistických komunikácií (cyklociest, viacúčelových pruhov, cyklistických pruhov a cyklistických pásov)

alebo doplnkovú infraštruktúru vo forme stojanov, prístreškov na bicykle, dopravného značenia a pod. Hlavná infraštruktúra by mala tvoriť ucelenú sieť cyklistických komunikácií v intravilánoch miest a obcí a ich vzájomné prepojenie v extraviláne. Doplnková infraštruktúra by sa mala stať nevyhnutnou súčasťou centier miest, obchodných centier, prevádzkach služieb, staníc a zastávok verejnej osobnej dopravy, obytných komplexov a priemyselných zón. Realizácia tohto cieľa prispieva k naplneniu vízie Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorej cieľom je dosiahnuť do roku 2020 10%-ný podiel cyklistickej dopravy na celkovej deľbe dopravnej práce na Slovensku.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Investičná priorita zahŕňa dve oblasti: sociálnu oblasť a zdravotníctvo. V sociálnej oblasti napĺňa globálny cieľ IROP skvalitnenie života obyvateľov prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym službám, prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné, podpory zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, podpory služieb starostlivosti pre deti do 3 rokov, čím sa vytvoria podmienky pre zosúladovanie pracovného a rodinného života a lepšieho začlenia žien na trh práce. V oblasti zdravotníctva je snaha realizovať intervencie v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti koordinovaným spôsobom s intervenciami v oblasti akútnej ústavnej zdravotnej starostlivosti so zámerom prispieť k integrácii služieb, zlepšeniu kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti a k zvýšeniu nákladovej efektívnosti prostredníctvom štrukturálnych zmien v spôsobe poskytovania služieb. Integrácia primárnej zdravotnej starostlivosti prispeje k zlepšeniu účinnosti a následne aj k prevádzkovej a ekonomickej udržateľnosti systému poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Špecifický cieľ 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni

IROP bude investične podporovať vytváranie vhodných priestorových podmienok (vhodného fyzického prostredia) pre poskytovanie sociálnych služieb a zabezpečovanie výkonu SPOaSK v zariadeniach, ktoré sú v súlade so zásadami starostlivosti na komunitnej báze. Z analytickej časti je zjavné, že v územnom obvode Košického kraja sú poskytované hlavne celoročné formy sociálnych služieb. Pri týchto formách pobytu dochádza k pretrhaniu väzieb prijímateľov sociálnych služieb s okolím a rodinou, keďže zväčša neopúšťajú zariadenie. Zámerom deinštitucionalizácie je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov odkázaných na pomoc spoločnosti v prirodzenom sociálnom prostredí komunity. Docieli sa to prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme, ktoré im umožnia slobodný a nezávislý spôsob života s podporou komunity, odborníkov, členov rodiny a dobrovoľníkov.

Špecifický cieľ 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti

Poskytovaním kvalitných, moderných, dostupných a nákladovo efektívnych zdravotníckych služieb zvyšovať kvalitu zdravia občanov Košického kraja a dosahovať rast ich spokojnosti so systémom zdravotníctva financovaného z verejných zdrojov.

Vychádzajúc z výsledkov analýzy k hlavným problémom Košického kraja v oblasti poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti patria: z pohľadu systému poskytovania zdravotnej starostlivosti vysoká fragmentácia poskytovateľov primárnej ambulantnej starostlivosti, zvýšená prevalencia chronických ochorení a starnúca populácia vrátane vysokého veku všeobecných lekárov a z pohľadu pacienta je to

absentujúca komplexná primárna ambulantná starostlivosť ako služba poskytovaná vo vysokej kvalite, efektívne a vždy dostupná.

Medzi identifikované potreby územia Košického kraja patria: možnosť prepojenia poskytovania zdravotnej starostlivosti s vybranými sociálnymi službami, zlepšenie dostupnosti a komplexnosť poskytovaných služieb, aktívnejšie zapojenie samosprávy, možnosti využívania moderných technológií (vrátane zavedenia eHealth), zmeny v liečbe a vytvorenie príležitostí pre mladých lekárov a v neposlednom rade možnosť zvýšenia efektívnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Integrácia regionálnych zdravotných a sociálnych služieb v rámci CIZS umožní implementáciu nových procesov orientovaných na pacienta za účelom posilnenia primárneho kontaktu s obyvateľmi koordinovaného s ústavnou zdravotnou starostlivosťou s cieľom:

- a) zlepšiť kvalitu, efektívnosť a rozsah zdravotnej starostlivosti a súvisiacich služieb,
- b) rozšíriť rozsah, dostupnosť a účinnosť zdravotníckych a súvisiacich sociálnych služieb a
- c) priblížiť takéto služby k obyvateľom.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry

Investičná priorita je zameraná na rozvoj vzdelávania na každom jeho stupni (predprimárne, primárne, stredné a celoživotné vzdelávanie). Hlavným cieľom je vytvoriť podmienky pre kvalitné vzdelávanie a zlepšenie prístupu ku vzdelávaniu, a tým zlepšiť kvalitu života obyvateľstva v Košickom kraji. Cieľovou skupinou tematického cieľa sú deti, žiaci v procese vzdelávania a odbornej prípravy a osoby zúčastnené na celoživotnom vzdelávaní. Jedným z cieľov stratégie je aj zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania (t.j. práva každého dieťaťa na kvalitné vzdelanie s kladením dôrazu na búranie bariér v školstve, ktoré znemožňujú rovnocenný prístup ku vzdelávaniu a k automatickému právu dieťaťa navštevovať bežnú materskú, základnú a strednú školu, vzdelávanie všetkých detí/žiakov spolu). Prioritnou úlohou je zabezpečiť rovnaké príležitosti pre všetky deti a pre všetkých žiakov (zdravotne a sociálne znevýhodnených) pre získanie efektívnych vzdelávacích služieb, potrebných doplňujúcich pomôcok a podporných služieb v triedach veku primeraných s cieľom pripraviť deti a žiakov na produktívny život ako plnoprávných členov spoločnosti.

Špecifický cieľ 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl

Základnou víziou v tejto oblasti je zlepšenie kvality predprimárneho vzdelávania a vzdelávania v rannom detstve.

Špecifický cieľ je zameraný na sprístupnenie služieb infraštruktúry materských škôl s cieľom zvýšenia zaškolenosti detí materských škôl a zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelania prispievajúceho k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky. Poskytnutím dostatočných kapacít materských škôl sa vytvorí predpoklady pre zosúladovanie súkromného a pracovného života rodičov, zlepšenie príjmovej situácie mladých ľudí a zabezpečenia prístupu ku kvalitnejším verejným službám v oblasti predškolskej dochádzky a výchovy. Budovaním prvkov inkluzívneho vzdelávania v materských školách bude dochádzať k integrácii detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špecifický cieľ 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

Podpora základného vzdelávania je v rámci IROP zameraná na budovanie a rekonštrukciu odborných učební, laboratórií podporujúcich polytechnickú výchovu, technické a prírodovedné zamerania žiakov, jazykových učební pre rozvoj jazykových zručností, a učební IKT pre rozvoj informačno-komunikačných zručností žiakov základných škôl.

Špecifický cieľ č. 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní

Pre dosiahnutie špecifického cieľa je podpora IROP zameraná na podporu materiálo-technického vybavenia a zlepšenie priestorových podmienok stredných odborných škôl, stredísk praktického

vyučovania, školských hospodárstiev a stredísk odbornej praxe so zreteľom na rozvoj siete centier odborného vzdelávania a prípravy (COVaP) a s cieľom zvýšenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, praktických zručností žiakov a zvýšenia kvality poskytovaného celoživotného vzdelávania pre potreby trhu práce. Realizované aktivity budú uplatňovať prvky inkluzívneho vzdelávania.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Základným predpokladom chodu ľudskej spoločnosti ako i celej biosféry je voda. Z tohto pohľadu kľúčovou prioritou IROP v oblasti vodného hospodárstva je ochrana kvality vody a existujúcich vodných zdrojov v celom spektre tohto odvetvia. Od vytvárania podmienok pre tvorbu a čerpanie kvalitnej podzemnej vody, cez prevenciu kontaktu so splaškovými vodami budovaním stokovej siete až po distribúciu s čo najnižšími prevádzkovými stratami. Táto investičná priorita priamo prispieva ku globálnemu cieľu RIÚS KK zlepšenie kvality života cez zlepšenie dodávok pitnej vody a zabezpečenie odvádzania a čistenia odpadových vôd.

Špecifický cieľ č. 4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie

Špecifický cieľ je zameraný na podporu aktivít, ktoré vedú k zníženiu znečistenia podzemných a povrchových vôd v dôsledku nedostatočného odvádzania a čistenia odpadových vôd a k zvýšeniu počtu obyvateľov zásobovaných kvalitnou pitnou vodou z verejných vodovodov. Na existujúcich kanalizačných systémoch evidujeme nedostatky, ku ktorým možno zahrnúť napr. časté zaústenie väčších profilov stôk do menších, ako následok dodatočného budovania privádzačov do ČOV, predimenzované profily zberačov, v ktorých sedimentuje znečistenie, vybudované v dôsledku veľkorysých prognóz rozvoja miest a iné.

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenie a dekontaminácia opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Investície do zelenej infraštruktúry sú významné z hospodárskeho hľadiska ako zachovanie schopnosti prírody poskytovať úžitky tzv. ekosystémové služby. Ekosystémové služby sú prínosy, ktoré ľudia získavajú od ekosystémov a majú vplyv na prosperitu a životnú úroveň.

Špecifický cieľ 4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Adaptačné opatrenia v urbanizovanom prostredí sú podmienkou kvality života v meniacej sa klíme. Vhodnými mechanizmami sa dosiahne zvýšenie odolnosti sídelného prostredia na negatívne dopady zmeny klímy (napr. prostredníctvom zníženia efektu mestských teplotných ostrovov, apod.), zvýšenie odolnosti sídiel na očakávané výzvy ďalšieho rozvoja spoločnosti (prostredníctvom ochrany prírody a krajiny, apod.) a poskytnutie potrebných informácií a nástrojov, ktoré uľahčia celý proces rozhodovania a riadenia sídla.

B STRATEGICKÁ ČASŤ PRE MESTSKÚ FUNKČNÚ OBLASŤ KOŠICE

Investičné priority a špecifické ciele sú totožné pre Košický kraj aj pre MFO Košice. Výnimkou je strategická priorita č. 3, ktorá sa bude realizovať len MFO Košice.

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1 Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasť územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov

Regionálna integrovaná územná stratégia, pre oblasť podpory KKP, navrhovaná na obdobie 2014- 2020 má ambíciu vytvoriť priaznivý kreatívny ekosystém, podmienky pre rozvoj kreatívnej ekonomiky, tvorbu pracovných miest a zvyšovanie kvality života v regióne. V tomto sa odporúča stratégia ktorá odpovedá na potreby kľúčových aktérov lokálneho ekosystému:

Kreatívni podnikatelia

- Vytvoriť programy pre podporu kreatívneho podnikania
- Zlepšiť prístup k modernej infraštruktúre
- Podporiť inovácie biznis modelu a produktové inovácie

Existujúce inštitúcie

- Pomôcť pri dosahovaní cieľov, realizácii aktivít a zvyšovaní efektivity
- Zvyšovanie kvality pomocou poradenstva, sieťovania a marketingu
- Poskytnúť potrebnú infraštruktúru

Široká verejnosť

- Zvyšovať povedomie o kreatívnej ekonomike a jej aktéroch
- Pritiahnuť, udržať a rozvíjať talent v regióne
- Zvýšiť atraktivitu regiónu a podporiť lokálpatriotizmus

Špecifický cieľ 3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií

Výsledkom tohto špecifického cieľa bude vytvorenie priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií ako stimulovanie podpory zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom sektore³⁶. Takéto priaznivé prostredie bude založené na rozvojovom potenciáli kultúrneho a kreatívneho priemyslu v Košickom samosprávnom regióne.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Pri návrhu RIÚS a následne pri definovaní environmentálnych cieľov boli zohľadnené nasledovné politiky, stratégie, programy a iné dokumenty strategického charakteru:

Strategické dokumenty EÚ

- Európa 2020 Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu s osobitným zreteľom na iniciatívy Európa efektívne využívajúca zdroje a Digitálna agenda pre Európu
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízko uhlíkové hospodárstvo do roku 2050
- Strategické usmernenia Spoločenstva
- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
- Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013
- Stratégia EÚ pre mládež: Investovanie a posilnenie postavenia mládeže 2009 - 2018
- Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti
- Iniciatíva „Príležitosti pre mladých“ v konečnom znení z 20. decembra 2011

- Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov
- Smerom k oživeniu hospodárstva sprevádzanému tvorbou veľkého počtu pracovných miest,
- Dostať mladých do zamestnania
- Vytváranie rámca kvality pre stáže
- Odporúčanie komisie z 20. februára 2013 Investovať do detí: východisko z bludného kruhu znevýhodnenia (2013/112/EU)
- Pracovný dokument Útvarov Komisie {SWD (2012) 133 konečná verzia}
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Nediskriminácia a rovnaké príležitosti: Obnovený záväzok. Nástroj spoločenstva a politiky v oblasti začleňovania Rómov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 437/2010 z 19. mája 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, pokiaľ ide o oprávnenosť zásahov v oblasti bývania v prospech marginalizovaných spoločností
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Rámec EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov do roku 2020
- FRA / UNDP: Situácia Rómov v 11 členských štátoch EÚ - predbežné výsledky prieskumu (2012)
- Odporúčanie Rady EÚ o účinných opatreniach na integráciu Rómov v členských štátoch z 9.12.2013
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti kohéznej politiky
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti pravidiel hospodárskej súťaže
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti verejného obstarávania
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti pravidiel ochrany a zlepšovania životného prostredia
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti pravidiel rovnosti príležitostí, rodovej rovnosti a nediskriminácie

Strategické dokumenty SR

- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2013)
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 - 2016
- Návrh štruktúry operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 - 2020
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 - 2020
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Návrh opatrení v hospodárskej politike na podporu hospodárskeho rastu (uznesenie vlády SR č. 227/2013)
- Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách a v rodinách (2004)
- Stratégia ochrany detí
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 - 2015
- Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 - 2016
- Stratégia SR pre mládež 2014 - 2020
- Koncepcia rozvoja práce s mládežou
- Stratégia celoživotného vzdelávania
- Koncepcia štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky
- Národný program aktívneho starnutia 2014 - 2020
- Národný akčný plán k Dekáde začleňovania rómskej populácie 2005 -2015
- Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2015
- Program rozvoja bývania
- Atlas rómskych komunít
- Koncepcia integrovaného vzdelávania rómskych detí a mládeže

- Dlhodobá koncepcia bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva a model jej financovania
- Tretí akčný program EÚ pre oblasť zdravia na roky 2014 - 2020
- Program Erasmus+
- Program rozvoja vidieka
- Integrovaný regionálny operačný program
- OP Integrovaná infraštruktúra
- OP Výskum a Inovácie
- OP Efektívna verejná správa
- Integrovaný regionálny operačný program, MPA RV SR, 2014
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, 2010
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, 2013
- Východiská koncepcie na podporu kultúrneho a kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike
- Program rozvoja mesta Košice na roky 2015 – 2020 (2022), Košice, 2015
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej dopravy SR do roku 2020, jún 2014
- Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov pre roky 2014-2023
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 – fáza I, 2014
- Program na zlepšenie kvality ovzdušia v oblasti riadenia kvality ovzdušia pre územie mesta Košice a územie obcí Bočiar, Haniska, Sokofany, Veľká Ida, 2013
- Plán udržateľnej mestskej mobility mesta Košice, 2014
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Košice pre roky 2009 – 2015
- Kreatívna ekonomika – Master plán 2013 – 2015
- Verejné dostupné (zverejnené na web stránkach) PHSR obcí vo funkčnej oblasti mesta Košice územné plány obcí
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020

+zoznam dokumentov v prílohe č. 1 k RIÚS KK

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

Posudzovanie vplyvu strategického dokumentu zabezpečoval Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Košiciach ako príslušný orgán. Obstarávateľom bol Košický samosprávny kraj. Posudzovanie bolo vykonané podľa Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „smernica SEA“) a zákona.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja“ (ďalej len RIUS KK) strategickým dokumentom regionálneho významu. Postup posudzovania návrhov strategických dokumentov upravuje druhá časť zákona. Zákon zohľadňuje požiadavky Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (tzv. smernica SEA).

Cieľom procesu SEA je zahrnúť výsledky posudzovania dopadov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie ľudí do rozhodovacieho procesu na úrovni kraja, so zohľadnením stanovísk dotknutých orgánov, organizácií a verejnosti.

Postup strategického environmentálneho posudzovania zohľadnil požiadavky vyššie uvedených dokumentov na národnej a komunitárnej úrovni. Pri postupe bola zohľadnená aj metodika SEA pre štrukturálne fondy „Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013“ (2006).

Proces strategického environmentálneho posudzovania a zároveň aj oboznamovania verejnosti a ďalších zainteresovaných subjektov s RIÚS KK začal vypracovaním a zverejnením Oznámenia o strategickom dokumente, v súlade s požiadavkou § 5 zákona. Oznámenie o strategickom dokumente bolo predložené príslušnému orgánu - Okresnému úradu Košice, odboru starostlivosti o životné prostredie, dňa 21.4.2015 a následne bolo zaslané na všetky dotknuté orgány a organizácie a bolo zverejnené na webovom sídle MŽP SR www.enviroportal.sk. Obstarávateľ zverejnil informáciu o podaní oznámenia na úradnej tabuli Košického samosprávneho kraja (ďalej KSK) a zároveň aj na svojej webovej stránke dňa 4.5.2015.

Príslušný orgán súčasne so zverejnením dokumentu oznámil dotknutým orgánom, že stanoviská k Oznámeniu je možné predkladať do 15 dní. Na OÚ Košice bolo doručených celkovo 102 stanovísk od zainteresovaných subjektov, ktoré boli podkladom pre stanovenie rozsahu hodnotenia.

Nasledovala fáza stanovovania rozsahu hodnotenia, v rámci ktorej boli vyhodnotené všetky pripomienky dotknutých orgánov a verejnosti, ktoré boli doručené k Oznámeniu. Na základe ich vyhodnotenia OÚ Košice vypracoval návrh Rozsahu hodnotenia.

Rozsah hodnotenia vydal OÚ Košice pod č. OU-KE-OSZP1-2015/018527 zo dňa 27.5.2015 a bol zverejnený na webovom sídle MŽP SR spolu s oznámením, že verejnosť sa môže k Rozsahu hodnotenia vyjadriť do 10 dní od jeho zverejnenia na adresu OÚ Košice, OSŽP. Obstarávateľ si splnil svoju oznamovaciu povinnosť zverejnením Rozsahu hodnotenia na úradnej tabuli, kde to bolo vyvesené 1.6.2015 a zároveň aj na webovom sídle KSK.

Vypracovanie správy o hodnotení zahŕňalo v zmysle štruktúry požadovanej prílohou č. 4 zákona predovšetkým tieto oblasti:

- Posúdenie súčasného stavu relevantných oblastí, ich trendov a vývoja v prípade, ak by sa ciele a opatrenia strategického plánu nerealizovali;
- Posúdenie cieľov RIÚS KK vo vzťahu k iným relevantným strategickým dokumentom na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni;
- Posúdenie významných účinkov RIÚS KK na životné prostredie vrátane zdravia;

- Posúdenie kumulatívnych vplyvov strategického dokumentu;
- Posúdenie cezhraničných vplyvov;
- Návrh opatrení na zmiernenie vplyvov;
- Návrh monitorovania implementácie RIÚS KK.

V rámci jednotlivých tematických okruhov boli rozpracované aj špecifické požiadavky Rozsahu hodnotenia. Spôsob ich zohľadnenia bol prehľadne spracovaný v časti XI. správy.

Výsledok posúdenia bol uvedený v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie (ENVICONSULT spol. s r.o., apríl 2016) a zverejnený na webovom sídle www.enviroportal.sk a www.vucke.sk. Na domovskej stránke boli dokumenty vyvesené od 6.5. do 27.5.2016, t.z. 21 dní tak ako to požaduje zákon.

Stanoviská k správe o hodnotení a k návrhu RIUS KK bolo možné predkladať do **30.10.2015**.

K správe o hodnotení zaslalo v časovom limite stanoviská 158 dotknutých subjektov.

Významným prvkom procesu SEA boli konzultácie, ktoré sú popísané v kapitole VI.6 tohto záverečného stanoviska.

Verejné prerokovanie správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a návrhu strategického dokumentu sa uskutočnilo dňa 11.5.2016 o 10:00 hod. v priestoroch Úradu KSK na Námestí Maratónu mieru 1 v Košiciach. Záznam z verejného prerokovania bol vyhotovený dňa **16.5.2016**.

Zatiaľ posledná fáza procesu posudzovania bola určenie spracovateľa odborného posudku. Príslušný orgán, OÚ, OSŽP v Košiciach podľa § 13 ods. 4 určil spracovateľa odborného posudku listom č.j. OU-KE-OSZP1-2016/021801 z 31.5.2016. Vypracovaním posudku bola poverená RNDr. Dagmar Hullová, Alexyho 4606/5 036 01 Martin.

Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania RIUS KK

Stretnutia poradných odborných skupín pre prípravu RIÚS	od januára 2014
Začiatok prípravných prác	január 2014
Spracovanie analytickej časti	september 2014
Spracovanie strategickej časti	december 2014
Vypracovanie 1. verzie RIÚS KK	apríl 2015
Oznámenie o strategickom dokumente	apríl 2015
Rozsah hodnotenia strategického dokumentu	jún 2015
Dopracovanie vykonávacej časti návrhu RIÚS KK	jún 2015
Predloženie správy o hodnotení a návrhu RIÚS KK	apríl 2016
Zverejnenie správy o hodnotení a návrhu RIÚS KK	apríl 2016
Verejné prerokovanie správy o hodnotení	máj 2016
Vypracovanie odborného posudku	jún 2016
Vydanie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu	júl 2016
Prerokovanie strategického dokumentu radou partnerstva	08 až 09.2016
Schválenie strategického dokumentu RO IROP- MPRV SR	09.2016

2. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie vlády Slovenskej republiky

4. Vypracovanie správy o hodnotení

Správu o hodnotení vypracovala spoločnosť ENVICONSULT spol. s r.o., Obežná 7, 010 08Žilina podľa § 9 a prílohy č. 4 zákona, ako aj v súlade s ustanovením článku 5 a prílohou č. I smernice SEA č. 2001/42/ES.

5. Posúdenie správy o hodnotení

Spracovateľ posudku bol určený listom Okresného úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie v Košiciach, č.j. OU-KE-OSZP1-2016/021801 z 31.5.2016.

Vypracovaním posudku bola poverená RNDr. Dagmar Hullová, bytom Alexyho 4606/5, 036 01 Martin, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 131/96 - OPV z 11.10.1996

Spracovateľka odborného posudku nemala výhrady k úrovni správy o hodnotení strategického dokumentu ako po metodickej tak aj po vecnej stránke a **odporučila schválenie strategického dokumentu s regionálnym dosahom „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja 2014 - 2020“** v znení, v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie a na základe, ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení. Pri ďalšom schvaľovaní je potrebné zohľadniť navrhované opatrenia, pričom tzv. mäkké opatrenia boli navrhnuté formou odporúčania.

6. Stanoviská a ich vyhodnotenie

Príslušnému orgánu boli k zverejnenému návrhu strategického dokumentu a k správe o hodnotení strategického dokumentu v zákonom stanovenej lehote doručené nasledovné stanoviská.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitosti EÚ a zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry (list č. 15530/2016/B211-SZEÚ/30719 z 11.5.2016)

MDVRR SR berie správu o hodnotení strategického dokumentu RIÚS Košického kraja na vedomie a nemá k uvedenému dokumentu pripomienky.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, sekcia záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry (list č. 15530/2016/B211-SZEÚ/33225, zo dňa 23.5.2016)

Stanovisko za oblasť dopravy

MDVRR SR má k návrhu strategického dokumentu RIÚS Košického kraja nasledovné požiadavky a pripomienky:

- Rešpektovať Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 – 2020;
- Postupovať v súlade s uznesením vlády č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR;
- Rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej trasovanie;
- Rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry a ich trasovanie;
- Dodržať ochranné pásma dráh v zmysle zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Dodržať ochranné pásma ciest v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce;
- Dňa 13.4.2015 vydala sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií MDVRR SR Rozhodnutie o usporiadaní cestnej siete č. 10755/2015/C212-SCDPK/21695, ktorým bolo rozhodnuté

o prečíslovaní všetkých ciest III. triedy na území SR novými štvorcifernými číslami s platnosťou od 1.5.2015. Rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6.5.2015 a všetky súvisiace informácie o prečíslovaní ciest III. triedy, ako aj prevodníky ciest III. triedy po krajoch v tabuľkovej forme (pôvodné číslo – nové číslo) a mapy cestnej siete sa nachádzajú zverejnené na stránke Slovenskej správy ciest www.cdb.sk;

- Požadujeme prečíslovanie ciest III. triedy v celom dokumente RIÚS Košického kraja.
- V ďalších stupňoch dokumentácie je potrebné osloviť všetkých správcov komunikácií prechádzajúcich riešeným územím, tzn. Aj Železnice Slovenskej republiky, Národnú diaľničnú spoločnosť a.s., Slovenskú správu ciest a Dopravný úrad.

MDVRR SR sa k správe o hodnotení strategického dokumentu RIÚS Košického kraja vyjadrilo listom č. 15530/2016/B211-SZEÚ/30719 zo dňa 11.5.2016.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (list č. 2016-15416/21899:2-26CO z 18.5.2016) v liste uvádza, že k správe nemajú zásadné pripomienky. Odporúčajú používať správny názov Výskumný ústav vodného hospodárstva nie Výskumný ústav vodohospodársky a tiež odporúčajú dôsledne uplatňovať rozlíšenie: Ústav informácií a prognóz, ktorý existoval ako samostatná organizácia do 31.12.2013, od 1.1.2014 je táto organizácia súčasťou Centra vedecko-technických organizácií SR.

Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy (list č. 3052/2016-7.3, 28289/2016 z 1.6.2016)

Stanovisko obsahuje prehľad a odkazy na zdroje informácií o území Košického kraja týkajúce sa záujmov štátnej geologickej správy. Stanovisko je v plnom rozsahu priložené ako príloha k záverečnému stanovisku.

Štátna ochrana prírody SR (list č. ŠOP SR/1926/2016 z 30.5.2016)

Hodnotenie správy o hodnotení z hľadiska ochrany prírody

Štruktúra predloženej správy o hodnotení je identická s prílohou č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov. Správa o hodnotení je rozsiahla, neprehľadná a ťažko čitateľná napr. len opis strategického dokumentu je na 40 stranách. Príloha Vyhodnotenie vplyvov na chránené územia Košického kraja je skôr identifikáciou stretov záujmov vybraných projektov z oblasti budovania a rekonštrukcie ciest, cyklotrás a vodovodov a kanalizácií s chránenými územiami. Chýba územný priemet jednotlivých projektov, vplyvy na chránené územia nemožno považovať za vyhodnotenú. Pri popise vplyvov sú uvedené len všeobecné informácie o výstupoch činností (napr. hluk, prašnosť, znečistenie ovzdušia).

V tabuľkovom prehľade chránených území (príloha č. 1) sú uvedené nepresné údaje:

- Domica a Alúvium Tisy nie sú navrhované ramsarské lokality, obidve sú už dávnejšie zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu v rámci Ramsarského dohovoru o mokradiach,
- Zemplínska Šírava nie je ramsarskou lokalitou,
- Dobšinská ľadová jaskyňa a Ochtinská aragonitová jaskyňa sú zapísané v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

Návrh riešenia a odôvodnenie

K predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 - 2020 sa nemožno relevantne vyjadriť. RIÚS je všeobecným strategickým dokumentom bez charakteristiky navrhovaných projektov a bez ich územného priemetu. Identifikované stretы záujmov bude potrebné vyhodnotiť na úrovni konkrétnych projektov podľa zákona o hodnotení vplyvov alebo podľa §28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Upozorňujeme, že ak je predpoklad ovplyvnenia chránených území sústavy Natura 2000, bude potrebné vykonať primerané posúdenie vplyvov projektov.

Pri príprave projektov navrhovaných v chránených územiach odporúčame spolupracovať so ŠOP SR.

Úrad verejného zdravotníctva SR (list č. OHŽP-4562/2016 z 19.5.2016)

So správou o hodnotení strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020“ sa súhlasí.

Z pohľadu možných vplyvov implementácie predmetného strategického dokumentu na zdravie populácie v regióne sa dá predpokladať pozitívny vplyv, nakoľko samotným cieľom RIÚS KK je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť miest a obcí v Košickom kraji.

Vo vzťahu k životnému prostrediu sa nepredpokladajú významnejšie riziká spojené s uplatňovaním strategického dokumentu. V tomto štádiu posudzovania možno predpokladať riziká len vo veľmi všeobecnej miere, napr. nedostatok kvalitných ľudských a finančných zdrojov na implementáciu a realizáciu RIÚS KK a pod.

Realizácia jednotlivých investičných zámerov môže byť spätá s rizikom negatívneho zásahu do životného prostredia. Toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním konkrétnych zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. a v závislosti od charakteru stavieb a predpokladaných vplyvov činností vykonávaných v nich aj podľa príslušných predpisov na ochranu zdravia (zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č. 233/2014 Z.z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie) a následnou realizáciou navrhnutých opatrení.

Okresný úrad Košice, odbor školstva (list č. OU-KE-OS2-2016/025628-1 z 25.5.2016) nemá k strategickému dokumentu pripomienky.

Okresný úrad Košice, odbor krízového riadenia (list č. OU-KE-OKR2-2016/005126/145 z 12.5.2016) „dospel k záveru, že z predloženého strategického dokumentu nie je možné posúdiť riešenie činností z hľadiska potrieb civilnej ochrany, tunajší odbor sa k nemu nevyjadruje.

Na základe Vašej žiadosti Vám oznamujeme, že strategický dokument Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020 nežiadame posudzovať podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“

Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-KE-OSZP2-2016/025211 z 23.5.2016)

Za úsek štátnej vodnej správy dáva nasledovné stanovisko:

Z hľadiska ochrany vodných pomerov s predloženými materiálmi **súhlasíme bez pripomienok.**

Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-KE-OSZP2-2016/025208 z 24.5.2016)

Vzhľadom na skutočnosť, že strategickým dokumentom navrhované aktivity majú aj v zmysle predloženej správy o jeho hodnotení predovšetkým zabezpečiť zdravé životné prostredie a dôstojné životné podmienky pre obyvateľov Košického kraja s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadov a zlepšenie podmienok nakladania s odpadmi, čo je v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva uvedenou v § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Programom odpadového hospodárstva Košického kraja na uvedené obdobie, v zmysle § 12 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z.z. k predloženej správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020“ za úsek štátnej správy odpadového hospodárstva **nemáme pripomienky.**

Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-KE-OSZP2-2016/025249 z 25.5.2016)

Z hľadiska štátnej správy ochrany ovzdušia k predloženej správe o hodnotení podľa § 12 ods. 1 zákona **nemáme pripomienky.**

Stanoviská samospráv reprezentujú stanoviská dvoch združení miest a 145 stanovísk miest a obcí kraja. Vo všeobecnosti možno povedať, že absolútna väčšina stanovísk obsahovala len informáciu o vyvesení

oznámenia o možnosti pripomienkovania predmetnej správy o hodnotení a vlastného strategického dokumentu (kedy a na ako dlho, prípadne kde bolo oznámenie vyvesené). V časti z nich bola uvedené aj stanovisko, či so správou o hodnotení a strategickým dokumentom súhlasí alebo že nemá námietky, pripomienky, výhrady. Ešte menšia časť stanovísk obsahovala aj zoznam projektov, ktoré by v rámci RIÚS KK chcela realizovať a to len informačne alebo s požiadavkou o zaradenie do zoznamu v rámci strategického dokumentu.

Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie regionálneho rozvoja (list č.07338/2016/ODDRR-3, 17053/2016 z 23.5.2016) v liste dáva nasledovné stanovisko

- Navrhovaný strategický dokument a plánované činnosti v území nie sú v rozpore s ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, jeho zmenami a doplnkami,
- Na základe podkladov a výsledkov hodnotenia odporúčame na realizáciu variant riešenia navrhovaného podľa spracovaného strategického dokumentu RIUS KK na roky 2014-2020,
- K predloženej Správe o hodnotení strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020“ a k Návrhu strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020“ nemáme pripomienky.

Prešovský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja (list č.03798/2016/ODDUPZP-7 zo dňa 26.5.2016)

Berie na vedomie zaslanú správu o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu RIÚS KK a nemá pripomienky.

Regionálne združenie mesta Košice (email z 7.6.2016)

Nemá výhrady ku Správe o hodnotení strategického dokumentu a ku návrhu strategického dokumentu.

Združenie miest a obcí Horného Gemera (list z 1.6.2016)

Nemá žiadne pripomienky.

Stanoviská miest a obcí sú zapracované do prílohy č. 1 záverečného stanoviska.

Vyhodnotenie stanovísk

V stanovenom termíne bolo na Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie doručených 11 písomných stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy, 2 stanoviská samosprávnych krajov, 2 stanoviská regionálnych združení miest a obcí a 143 stanovísk obecných samospráv k správe o hodnotení. Dňa 11.5.2016 prebehlo verejné prerokovanie správy o hodnotení.

Z 11 stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy dva v svojich stanoviskách uviedli, že sa k materiálu nedá relevantne vyjadriť vzhľadom k tomu, že projekty uvedené v prílohách posudzovaných dokumentov nie sú dostatočne konkretizované. Jednou z týchto inštitúcií je ŠOP SR, ktorá si určila podmienky, ktoré je pri predkladaní žiadostí dodržať.

To isté sa týka aj ďalších dvoch rezortov, MDVRR SR a MŽP SR, odbor štátnej geologickej správy presne zadefinovali podmienky, ktoré musia byť pri projektoch zohľadnené. Ostatné úrady nemali k predloženému materiálu pripomienky a skôr vyzdvihovali pozitíva územnej stratégie.

Voči správe o hodnotení neboli vznesené žiadne pripomienky. Stanovisko ŠOP SR v jednej svojej časti konštatuje, že správa o hodnotení je „rozsiahla, neprehľadná a ťažko čitateľná“...a že „Príloha Vyhodnotenie vplyvov na chránené územia Košického kraja je skôr identifikáciou stretov záujmov vybraných projektov z oblasti budovania a rekonštrukcie ciest, cyklotrás a vodovodov a kanalizácií s chránenými územiaми. Chýba územný priemet jednotlivých projektov, vplyvy na chránené územia nemožno považovať za vyhodnotené. Pri popise vplyvov sú uvedené len všeobecné informácie o výstupoch činností (napr. hluk, prašnosť, znečistenie ovzdušia)“. Na druhej strane v ďalšom odstavci uvádza, že „RIÚS je všeobecným strategickým dokumentom bez charakteristiky navrhovaných projektov

a bez ich územného priemetu. Identifikované strety záujmov bude potrebné vyhodnotiť na úrovni konkrétnych projektov podľa zákona o hodnotení vplyvov alebo podľa §28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov“.

Akceptovať je potrebné citované nepresnosti v stanovisku ŠOP SR a zapracovať ich do finálnej verzie strategického dokumentu.

K správe o hodnotení strategického dokumentu ako ani k vlastnému strategickému dokumentu RIÚS KK nemala pripomienky alebo výhrady žiadna z dotknutých obcí ani žiadny samosprávny kraj.

25 zo 143 obcí priložilo k stanovisku svoje požiadavky na realizáciu zámerov v rámci RIÚS KK. Je na zvážení obstarávateľa, Košického samosprávneho kraja, ako k uvedeným požiadavkám pristúpi. Rozhodujúce bude, či projekty spĺňajú nároky vyplývajúce z hierarchie strategických priorít, ktoré sú predmetom RIÚS KK na roky 2014 – 2020 a ktoré budú vyhodnocované v období predkladania projektov v rámci výziev.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu s regionálnym dosahom na životné prostredie „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja“ sa uskutočnilo dňa 11.5.2016 o 10:00 hod v zasadačke KSK na Námestí Maratónu mieru 1.

Program verejného prerokovania:

1. Privítanie účastníkov a predstavenie strategického dokumentu RIÚS KK
2. Prezentácia správy o hodnotení
3. Diskusia
4. Záver

1) Privítanie účastníkov a predstavenie strategického dokumentu RIÚS KK

Zástupca KSK – Ing. Oliver Kovács privítal účastníkov verejného prerokovania, predstavil prednášajúcich a následne aj chronológiu procesu posudzovania strategického dokumentu od spracovania oznámenia až po spracovanie správy o hodnotení. Upozornil hlavne na termíny, ktoré platia z hľadiska možnosti verejnosti pripomienkovať správu o hodnotení. Verejnosť môže dávať svoje pripomienky k strategickému dokumentu a správe o hodnotení do 27.5.2016. Zdôraznil, že pre každý dotknutý subjekt platia individuálne termíny, podľa toho kedy prijali poštou informáciu o zverejnení oboch dokumentov. Konzultácie je možné využiť na Odbore regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia Úradu Košického samosprávneho kraja, na Strojárskej 3.

Orientačne uviedol ďalší postup strategického posudzovania a na záver odovzdal zástupca KSK slovo zástupcovi spracovateľa správy o hodnotení.

2) Prezentácia správy o hodnotení

Zástupca spracovateľa Správy o hodnotení vplyvu dokumentu na ŽP spoločnosti ENVICONSULT spol. s r.o., RNDr. Anton Darnady, v nadväznosti na príspevok Ing. Kovácsa uviedol základné informácie o posudzovanom dokumente. RIUS je implementačným nástrojom Integrovaného regionálneho operačného programu, t.j. všetky predkladané projektové zámery v rámci IROP musia byť v súlade s RIUS. RIUS sa zameriava na územie Košického kraja a zahŕňa dve rozdielne územné jednotky: územie kraja mimo územia krajského mesta Košice a samostatne mestskú funkčnú oblasť Košice v rámci princípu UMR (udržateľného mestského rozvoja). Dokument je rozdelený na analytickú, strategickú a implementačnú časť. Strategickú časť RIUS tvoria 4 prioritné osi: Bezpečná a ekologická doprava, Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám, Mobilizácia kreatívneho priemyslu a Zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie. Príprava dokumentu bola zabezpečovaná v partnerstve s relevantnými

subjektmi kraja, ktorí boi členmi poradných odborných skupín. Definitívne schválenie RIUS bude po vydaní záverečného stanoviska zabezpečené riadiacim orgánom IROP – MPRV SR. Výklad o strategickom dokumente bol niekoľkokrát doplnený Ing. Imrichom Fülöpom, zástupcom riaditeľa Úradu KSK a koordinátorom RIÚS KSK.

Zástupca spracovateľa ďalej informoval podrobne o metodike vyhodnotenia vplyvov stratégie na životné prostredie. Základným princípom environmentálneho posudzovania strategického dokumentu bolo nastaviť neenvironmentálne ciele, s ktorými bol dokument konfrontovaný. Podkladmi k tomu boli špecifické ciele jednotlivých strategických priorít, ktoré zahŕňajú konkrétne aktivity, ďalej vytipovanie problémových okruhov týkajúcich sa ŽP, súčasná situácia v kraji týkajúca sa týchto problémov a nakoniec prehľad strategických dokumentov na európskej a národnej úrovni, ktoré sa týkajú danej problematiky. Environmentálne ciele boli stanovené pre ovzdušie a klimatické zmeny, vodu, pôdu a horninové prostredie, biodiverzitu vrátane ochrany prírody, materiálne zdroje a zdravie obyvateľstva. Následne boli ciele vyhodnotené (na základe prezentovanej škály miery vplyvov) z hľadiska súladu s aktivitami v rámci jednotlivých špecifických cieľov. Z vyhodnotenia environmentálnych vplyvov vyplynulo, že RIÚS KK je v súlade so všetkými právnymi predpismi a trendmi v oblasti environmentu v EÚ a neboli zistené žiadne vážnejšie vplyvy, ktoré by mohli zabrániť jeho schváleniu. Niekoľko krát bola zdôraznená potreba súčinnosti s orgánmi ochrany prírody, hlavne pracoviskami ŠOP SR z dôvodu, aby sa predišlo potenciálnemu poškodeniu chránených území.

Na záver vystúpenia spracovateľ správy vyzval prítomných k diskusii.

3/ Diskusia

Účastníci verejného prerokovania preferovali individuálne konzultácie so zástupcami ÚKSK a príslušného orgánu, ktorý na verejnom prerokovaní reprezentovala Ing. Lucia Steinerová z OÚ Košice.

4/ Záver

Keďže prítomní účastníci nemali žiadne ďalšie pripomienky k správe o hodnotení, Ing. O. Kovács poďakovala všetkým za účasť a ukončila verejné prerokovanie

Z vyššie uvedeného popisu priebehu verejného prerokovania vyplýva, že účastníci verejného prerokovania **nemali žiadne pripomienky** k prerokovávaným dokumentom.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

RIÚS KK vychádza z globálneho cieľa, ktorým je „prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť Košického samosprávneho kraja ako aj ÚMR Košice“. Na globálny cieľ nadväzujú špecifické ciele vymedzené v rámci jednotlivých strategických priorít, na ktorých dosiahnutie sú v rámci RIÚS uvedené príklady aktivít. Detailný popis jednotlivých prioritných osí sa nachádza v kap. II.6.1. Na základe analýzy súčasných environmentálnych problémov a potenciálnych vplyvov súvisiacich s implementáciou RIÚS KK, analýzy horizontálnych a sektorových politík, stratégií a koncepcií, ktoré majú vzťah k danej problematike a príslušných právnych predpisov vzťahujúcich sa na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie, boli pre jednotlivé oblasti sformulované nasledovné environmentálne ciele.

Tab. 3 Environmentálne ciele RIÚS KK

Oblasť	Cieľ
Obyvateľstvo a zdravie	Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
	Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
	Podporovať zdravie znížením psychických stresov
Ovzdušie a klimatické faktory	Znižovať produkciu emisií
	Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov
Pôda a horninové prostredie	Minimalizovať zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov

Oblasť	Cieľ
	Predchádzať rizikám z titulu nestability horninového prostredia
Voda	Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd
	Obmedzovať zásah do vodohospodársky chránených území
	Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia
Biodiverzita a ochrana prírody	Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov
	Zabezpečiť integritu lokalít systému Natura 2000
	Udržať ekologickú stabilitu krajiny
Krajina	Zachovať integritu krajiny a jej scenerickú hodnotu
Kultúrne dedičstvo	Chrániť kultúrne dedičstvo
Materiálne zdroje	Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
	Racionálne využívať prírodné zdroje
	Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Uvedené ciele boli konfrontované s cieľmi a aktivitami RIÚS KK definovaných v rámci jednotlivých strategických priorít. Pre hodnotenie boli použité tieto klasifikačné znaky:

- ++ priamy významný pozitívny vplyv
- + mierny pozitívny vplyv
- 0 väzba medzi aktivitou a environmentálnym cieľom neexistuje alebo je slabá
- priamy negatívny vplyv
- 0/+ predpokladaný nepriamy pozitívny vplyv
- 0/- predpokladaný nepriamy negatívny vplyv
- +/- možný pozitívny aj negatívny vplyv
- ? pre vyhodnotenie nie sú relevantné podklady, vplyv nie je možné jednoznačne určiť

Jednotlivé oblasti boli navrhnuté tak, aby boli konzistentné s kritériami uvedenými v prílohe II smernice SEA a aby zahŕňali všetky oblasti požadované smernicou. Pri výbere environmentálnych cieľov boli hlavne v oblastiach venovaných ovzdušiu, vode, horninovému prostrediu a materiálnym zdrojom zohľadnené aspekty klimatických zmien a adaptácie na ne. V rámci predbežného vyhodnotenia neboli identifikované žiadne priame, nepriame ani potenciálne vplyvy RIÚS, ktoré by mohli významne ovplyvniť ciele ochrany krajiny (relieľ, scenéria) a kultúrneho dedičstva. Ochrana prírody a krajiny ako taká, vrátane území spadajúcich pod Natura 2000 a vrátane ekologickej stability krajiny, je zahrnutá a bola vyhodnotená v generalizovanej forme pod oblasťou "Biodiverzita a ochrana prírody". Konkrétne projekty, ktoré by mohli potenciálne ovplyvniť vyššie citované územia, sú posúdené v samostatnej časti 2 tejto kapitoly.

V rámci projektovej skladby sa nenachádzajú projekty, ktoré by mohli vážnejším spôsobom ovplyvniť reliéf a scenériu krajiny. V prípade kultúrneho dedičstva je jeho ochrana systémovo ošetrovaná, čo vyplýva z povinností priamo zakotvených v príslušnom zákone. Napr. pri každej významnejšej stavbe sa zo zákona musí automaticky realizovať archeologický prieskum a nehrozí tak, že dôjde k stratám súvisiacim s našim kultúrnym dedičstvom. Pri pamiatkovo chránených objektoch, využívaných hlavne v sociálnej sfére, sú tieto taktiež pod neustálou kontrolou. Navyše sú presadzované skôr trendy presadzujúce výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately komunitnou formou. Zároveň sa upúšťa sa od inštitucionálnej formy. Tieto dve oblasti boli preto z matice hodnotenia jednotlivých strategických priorít vypustené.

Vyhodnotenie environmentálnych vplyvov je založené na konfrontácii navrhovaných environmentálnych cieľov s jednotlivými špecifickými cieľmi v rámci strategických priorít obsiahnutých v strategickom dokumente pre Košický kraj i pre ÚMR Košice.

Spôsob vyhodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie zohľadňuje charakter projektov spadajúcich pod jednotlivé špecifické ciele a ktoré sa nachádzajú v prílohe č. 6 k strategickému dokumentu (realizačné projekty, koncepčné materiály, projekty informatizácie, nákupy a pod.).

Vzhľadom na očakávané významnejšie vplyvy boli podrobnejšie rozpracované realizačné projekty, ku ktorým boli získavané všetky disponibilné informácie. Dôraz pri posudzovaní bol kladený na skupiny

projektov spadajúcich pod špecifické ciele 1.1.1, 1.2.2 a 4.2.1, kde je najväčší predpoklad ovplyvnenia jednotlivých zložiek životného prostredia. Pokiaľ sa podarilo získať bližšie informácie k projektom zaradeným pod špecifickými cieľmi 1.2.1 a 4.3.1 boli pri posudzovaní zohľadnené aj tieto.

Prístup k hodnoteniu bol prioritne podriadený požiadavkám zapracovaným do Rozsahu hodnotenia v zmysle jednotlivých stanovísk. Najväčší dôraz bol kladený na spracovanie posúdenia z pohľadu požiadaviek ochrany prírody, tak ako ich formulovala ŠOP SR. ŠOP SR požadovala posúdiť možný vplyv navrhovaných skupín aktivít na záujmy ochrany prírody. Takéto posúdenie je vykonané v samostatnej podkapitole IV.2.

A STRATEGICKÁ ČASŤ PRE ÚZEMIE KOŠICKÉHO KRAJA

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji

Špecifický cieľ							Vyhodnotenie / Odporúčania
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Material. zdroje	Obyvat. a zdravie	
1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému.	0/+	+/-	-	-	-	+	<p>Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v období výstavby v súvislosti so závažnejšími rekonštrukciami existujúcich ciest alebo mostov (výnimočne s výstavbou nových úsekov cestných komunikácií). Vzhľadom na kategóriu ciest sa očakávajú menej významné vplyvy hlavne počas výstavby - záber pôdy, možné ovplyvnenie vodného a horninového prostredia ako aj biotickej zložky. Z pohľadu obyvateľstva sa bude jednať takmer výlučne o pozitívne vplyvy, s výnimkou obdobia výstavby kedy je možné očakávať mierne negatívne vplyvy.</p> <p>Vzhľadom na prítomnosť záujmov ochrany prírody odporúčame intenzívnu komunikáciu s orgánmi ochrany prírody už vo fáze prípravy predmetných stavieb.</p>
1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	+	0/+	0/+	0/+	+	++	<p>Efektívnejšie využívanie VOD, budovanie prestupných uzlov, parkovísk, nový dopravný informačný systém, zlepšená kvalita vozového parku prinesie postupne znížené využívanie osobnej dopravy, čo sa pozitívne prejaví hlavne na kvalite ovzdušia, znížení hluku a tým aj na zdravotnom stave obyvateľstva. Nepriamo to pozitívne ovplyvní aj psychiku ľudí. Nezanedbateľný bude aj efekt na úsporách pohonných hmôt (aspoň relatívny).</p>
1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	+	0	0/-	+/-	+	++	<p>Naplnenie uvedeného cieľa v konečnom dôsledku vytvorí podmienky pre ďalšie znižovanie dopravného ruchu v mestách a niekde aj medzi mestami. Preferovanie výstavby cyklotrás v extraviláne prinesie menšie dopady na prírodné prostredie pri ich budovaní ale celkový pozitívny efekt bude neporovnateľne významnejší. Významný pozitívny dopad sa predpokladá v intraviláne a centrálnych častiach miest a znížení spotreby pohonných hmôt. Zlepší sa zdravotný stav aspoň určitej skupiny obyvateľstva. K negatívnym vplyvom môže dôjsť v prípade necitlivého situovania navrhovaných cyklotrás do krajinársky hodnotného územia. Preto odporúčame všetky takéto projekty prednostne odkomunikovať s orgánmi ochrany prírody ešte vo fáze prípravy.</p>

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita 1 Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to:

- znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

Z cieľov vyplývajú pre členské štáty v oblasti dopravy tieto úlohy:

- vyvinúť inteligentné, dokonalejšie a plne prepojené infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky a využívať v plnej miere informačné a komunikačné technológie,
- zabezpečiť v rámci základnej siete EÚ koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré významne prispievajú k efektívnosti celého systému dopravy EÚ,
- zamerať sa na mestský rozmer dopravy, ktorý výrazne prispieva k dopravnému preťaženiu a produkcii emisií.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci strategickej priority 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Znižovať produkciu emisií
- ↑ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- ↑ Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

Špecifický cieľ	Vyhodnotenie / Odporúčenia						
	Ovzdušie a klíma	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	
2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni	0	0	0	0/+	0/-	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplyvať na duševnú pohodu a zdravie. Nakoľko sa jedná hlavne o rekonštrukcie objektov, prípadne výstavbu nových v rámci zastavaného územia miest a obcí, odporúčame chrániť existujúcu zeleň (minimalizovať prípadné výrubu) a vhodne zakomponovať do areálov novú zeleň.
2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	0/+	0	0	0	+/-	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov CIZS. Tie budú pri naplnení očakávaných predpokladov prevýšené pozitívnymi z koncentrácie lekárov priameho kontaktu na jednom mieste vo väzbe na šetrenie času a nákladov na dopravu. V prípade prevádzkovateľov centier aj nákladov na prevádzku. Vytvorí sa tiež priestor pre efektívnejší zber zdravotníckeho odpadu, kvalitné IKT, bezbariérový prístup a zvýši sa

Špecifický cieľ	Vyhodnotenie / Odporúčenia						
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	
						energetická hospodárnosť objektov.	
2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	0/+	0	0	0/+	+	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov MŠ. Pozitívne vplyvy sa prejavujú v zvyšovaní energetickej hospodárnosti objektov a hlavne v zvýšenom komforte detí i rodičov čo bude mať odraz v psychike. Nakoľko sa jedná hlavne o rekonštrukcie objektov, prípadne výstavbu nových v rámci zastavaného územia miest a obcí, odporúčame chrániť existujúcu zeleň (minimalizovať prípadné výrubu) a vhodne zakomponovať do areálov novú zeleň.
2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplyvať na vytváranie mentálnych predpokladov pre ľahšie zvládanie učiva a tým aj na duševnú pohodu a zdravie.
2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplyvať na duševnú pohodu a zdravie prostredníctvom lepších možností získania zamestnania v regióne.

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia sa negatívne ani pozitívne vplyvy neočakávajú, ak tak len v minimálnej miere počas výstavby nových objektov či prestavby existujúcich objektov. To bude mať za následok pri správnom prístupe zvýšenie energetickej efektívnosti budov a v prípade centralizácie lekárov prvého kontaktu aj efektívnejšie využívanie nákladov. Nepriamo môže dôjsť k ušetreniu času a dopravných nákladov zo strany návštevníkov zdravotníckych centier. Vplyvy implementácie cieľov a aktivít Strategickkej priority sa premietajú do sociálnej oblasti, kde môžu pozitívne ovplyvňovať predovšetkým duševné zdravie.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickkej priority 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ⬆ Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
- ⬆ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ⬆ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ⬆ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov

V menšej miere možno uvažovať aj s cieľom:

↑ Znižovať produkciu emisií

Nesúlada so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v Košickom kraji s dôrazom na životné prostredie.

Špecifický cieľ							Vyhodnotenie / Odporúčania
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Material. zdroje	Obyvat. a zdravie	
4.2.1. Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie	0/+	++	+/-	+/-	++	++	<p>Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v súvislosti s výstavbou nových kanalizačných zberačov a vodovodných rádov a ich závažnejšími rekonštrukciami. Vzhľadom na charakter stavieb bude vysoko prevažovať pozitívny efekt nad negatívnymi. Odkanalizovanie pozitívne ovplyvní kvalitu vodných tokov ako aj vodných ekosystémov. Výstavba vodovodov vysoko pozitívne ovplyvní komfort a zdravotný stav dotknutého obyvateľstva.</p> <p>Nakoľko niektoré vodovody a kanalizačné zberače sú navrhované v blízkosti chránených území, odporúčame ešte vo fáze prípravy konzultovať podmienky situovania stavby na príslušnom orgáne ochrany prírody.</p>
4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	+	0/+	0/+	++	+	++	<p>Realizácia cieľa dlhodobo ovplyvní kvalitu životného prostredia miest a obcí ako aj zdravotný stav obyvateľstva. Komplexné účinky ozelenenia vnútroblokov pozitívne ovplyvnia všetky zložky životného prostredia. Hlavne podporia biodiverzitu a komfort a zdravie obyvateľov. Opatreniami sa zabezpečí zdržanie vody v krajine a čistejšie ovzdušie.</p> <p>V prípadoch, kde sa bude zasahovať do existujúcich prírodných komplexov (napr. brehy riek), odporúčame navrhované opatrenia ako sú napr. výsadba zelene vopred konzultovať s príslušným orgánom ochrany prírody.</p>

Sumárne vyhodnotenie

Ciele súvisiace s vylepšením zásobovania pitnou vodou a odkanalizovaním sídiel ako aj revitalizáciou sídliskových vnútroblokov ozelenením nachádzajú oporu vo všetkých vyššie citovaných dokumentoch na európskej i národnej úrovni. Realizácia cieľov ovplyvní kvalitu životného prostredia v regióne ako aj zdravotný stav obyvateľstva v najväčšom rozsahu.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickkej priority 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ↑ Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd, ale ho vylepšovať
- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov ako aj ich tvorbu
- ↑ Znižovať produkciu emisií, resp. vylepšovať imisnú situáciu
- ↑ Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia (v istej miere)
- ↑ Racionálne využívať prírodné zdroje
- ↑ Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

B STRATEGICKÁ ČASŤ PRE MESTSKÚ FUNKČNÚ OBLASŤ KOŠICE

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

Špecifický cieľ	Vyhodnotenie / Odporúčenia						
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Material. zdroje	Obyvat. a zdravie	
1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému.	0/+	+/-	-	-	-	+	<p>Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v období výstavby v súvislosti so závažnejšími rekonštrukciami existujúcich ciest alebo mostov (výnimočne s výstavbou nových úsekov cestných komunikácií). Vzhľadom na kategóriu ciest sa očakávajú menej významné vplyvy hlavne počas výstavby - záber pôdy, možné ovplyvnenie vodného a horninového prostredia ako aj biotickej zložky. Z pohľadu obyvateľstva sa bude jednať takmer výlučne o pozitívne vplyvy, s výnimkou obdobia výstavby kedy je možné očakávať mierne negatívne vplyvy.</p> <p>Vzhľadom na prítomnosť záujmov ochrany prírody odporúčame intenzívnu komunikáciu s orgánmi ochrany prírody už vo fáze prípravy predmetných stavieb.</p>
1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	+	0/+	0/+	0/+	+	++	<p>Efektívnejšie využívanie VOD, budovanie prestupných uzlov, parkovísk, nový dopravný informačný systém, zlepšená kvalita vozového parku prinesie postupne znížené využívanie osobnej dopravy, čo sa pozitívne prejaví hlavne na kvalite ovzdušia, znížení hluku a tým aj na zdravotnom stave obyvateľstva. Nepriamo to pozitívne ovplyvní aj psychiku ľudí. Nezanedbateľný bude aj efekt na úsporách pohonných hmôt (aspoň relatívny).</p>
1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	+	0	0/-	+/-	+	++	<p>Naplnenie uvedeného cieľa v konečnom dôsledku vytvorí podmienky pre ďalšie znižovanie dopravného ruchu v mestách a niekde aj medzi mestami. Preferovanie výstavby cyklotrás v extraviláne prinesie menšie dopady na prírodné prostredie pri ich budovaní ale celkový pozitívny efekt bude neporovnateľne významnejší. Významný pozitívny dopad sa predpokladá v intraviláne a centrálnych častiach miest a znížení spotreby pohonných hmôt. Zlepší sa zdravotný stav aspoň určitej skupiny obyvateľstva. K negatívnym vplyvom môže dôjsť v prípade necitlivého situovania navrhovaných cyklotrás do krajinársky hodnotného územia. Preto odporúčame všetky takéto projekty prednostne odkomunikovať s orgánmi ochrany prírody ešte vo fáze prípravy.</p>

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita 1 Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to:

- znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

Z cieľov vyplývajú pre členské štáty v oblasti dopravy tieto úlohy:

- vyvinúť inteligentné, dokonalejšie a plne prepojené infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky a využívať v plnej miere informačné a komunikačné technológie,
- zabezpečiť v rámci základnej siete EÚ koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré významne prispievajú k efektívnosti celého systému dopravy EÚ,
- zamerať sa na mestský rozmer dopravy, ktorý výrazne prispieva k dopravnému preťaženiu a produkcii emisií.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci strategickej priority 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Znižovať produkciu emisií
- ↑ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- ↑ Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

Špecifický cieľ							Vyhodnotenie / Odporúčenia
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Póda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	
2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni	0	0	0	0/+	0/-	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplyvať na duševnú pohodu a zdravie. Nakoľko sa jedná hlavne o rekonštrukcie objektov, prípadne výstavbu nových v rámci zastavaného územia miest a obcí, odporúčame chrániť existujúcu zeleň (minimalizovať prípadné výrubu) a vhodne zakomponovať do areálov novú zeleň.
2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	0/+	0	0	0	+/-	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov CIZS. Tie budú pri naplnení očakávaných predpokladov prevýšené pozitívnymi z koncentrácie lekárov priameho kontaktu na jednom mieste vo väzbe na šetrenie času a nákladov na dopravu. V prípade prevádzkovateľov centier aj nákladov na prevádzku. Vytvorí sa tiež priestor pre efektívnejší zber zdravotníckeho odpadu, kvalitné IKT, bezbariérový prístup a zvýši sa energetická hospodárnosť objektov.
2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	0/+	0	0	0/+	+	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov MŠ. Pozitívne vplyvy sa prejavujú v zvyšovaní energetickej hospodárnosti objektov a hlavne v zvýšenom komforte detí i rodičov čo bude mať odraz v psychike. Nakoľko sa jedná hlavne o rekonštrukcie objektov, prípadne výstavbu nových v rámci zastavaného územia

Špecifický cieľ							Vyhodnotenie / Odporúčenia
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	
							miest a obcí, odporúčame chrániť existujúcu zeleň (minimalizovať prípadné výrubu) a vhodne zakomponovať do areálov novú zeleň.
2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na vytváranie mentálnych predpokladov pre ľahšie zvládanie učiva a tým aj na duševnú pohodu a zdravie.
2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie prostredníctvom lepších možností získania zamestnania v regióne.

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ: „Dosiagnúť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia sa negatívne ani pozitívne vplyvy neočakávajú, ak tak len v minimálnej miere počas výstavby nových objektov či prestavby existujúcich objektov. To bude mať za následok pri správnom prístupe zvýšenie energetickej efektívnosti budov a v prípade centralizácie lekárov prvého kontaktu aj efektívnejšie využívanie nákladov. Nepriamo môže dôjsť k ušetreniu času a dopravných nákladov zo strany návštevníkov zdravotníckych centier. Vplyvy implementácie cieľov a aktivít Strategickej priority sa premietajú do sociálnej oblasti, kde môžu pozitívne ovplyvňovať predovšetkým duševné zdravie.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ⬆ Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
- ⬆ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ⬆ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ⬆ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov

V menšej miere možno uvažovať aj s cieľom:

- ⬆ Znižovať produkciu emisií

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 3: Mobilizácia kreatívneho priemyslu

Špecifický cieľ							Vyhodnotenie / Odporúčenia
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	
3.1. Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií	0	0	0/+	0/+	0/-	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Pokiaľ dôjde k prestavbe opustených priemyselných areálov, je možné očakávať vplyvy súvisiace so stavebnými aktivitami a v konečnom dôsledku dôjde ku skvalitneniu predmetného priestoru. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplyvať na duševnú pohodu a zdravie. Kreatívne centrá, ktorých súčasťou budú aj umelecké inkubátory, by mohli byť zamerané aj na najnovšie environmentálne trendy (environmentálny priemysel) a preferovať tak v regióne otázku životného prostredia. Uvedené je možné brať ako odporúčanie.

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita prispieva k napĺňaniu jedného z cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť počet osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v Európskej únii aspoň o 20 miliónov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti odstraňovania chudoby zadefinovala konkrétny cieľ „Vymaniť najmenej 170 tis. ľudí z rizika chudoby a vylúčenia do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zníženie chudoby a sociálneho vylúčenia sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR na rok 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť sociálnej inklúzie.

Strategická priorita tiež prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategiekej priority 3 majú potenciál podporovať predovšetkým 1 cieľ, ktorým je:

- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

Špecifický cieľ							Vyhodnotenie / Odporúčenia
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	
4.2.1. Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a	0/+	+	+/-	+/-	++	++	Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v súvislosti s rekonštrukciami kanalizačných zberačov a vodovodných sietí. Vzhľadom na charakter stavieb bude

Špecifický cieľ							Vyhodnotenie / Odporúčania
	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	
odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie							<p>vysoko prevažovať pozitívny efekt nad negatívnymi. Opravy kanalizácií zamedzia znečisteniu podložia a sprostredkovane aj vodných tokov. rekonštrukcia vodovodov zase prispeje k minimalizácii strát vody ako strategickej suroviny. Uvedené sa pozitívne odrazí aj na zdravotnom stave dotknutého obyvateľstva.</p> <p>Pokiaľ budú niektoré vodovody a kanalizačné zberače navrhované v blízkosti krajinársky hodnotnejších území, odporúčame ešte vo fáze prípravy konzultovať podmienky situovania stavby na príslušnom orgáne ochrany prírody.</p>
4.3.1 Zlepšenie environm. aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	+	0/+	0/+	++	+	++	<p>Realizácia cieľa dlhodobovo ovplyvní kvalitu životného prostredia miest a obcí ako aj zdravotný stav obyvateľstva. Komplexné účinky ozelenenia mesta pozitívne ovplyvnia všetky zložky životného prostredia. Hlavne podporia biodiverzitu a komfort a zdravie obyvateľov. Opatreniami sa zabezpečí zdržanie vody v krajine a čistejšie ovzdušie.</p> <p>V prípadoch, kde sa bude zasahovať do existujúcich prírodných komplexov (napr. brehy riek), odporúčame navrhované opatrenia ako sú napr. výsadba zelene vopred konzultovať s príslušným orgánom ochrany prírody.</p>

Sumárne vyhodnotenie

Ciele súvisiace s vylepšením zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania sídla ako aj revitalizáciou sídliskových vnútroblokov a ozelenenia celého mesta nachádzajú oporu vo všetkých vyššie citovaných dokumentoch na európskej i národnej úrovni. Realizácia cieľov ovplyvní kvalitu životného prostredia v regióne ako aj zdravotný stav obyvateľstva v najväčšom rozsahu.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ⬆ Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd,
- ⬆ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ⬆ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ⬆ Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov ako aj ich tvorbu
- ⬆ Znižovať produkciu emisií, resp. vylepšovať imisnú situáciu
- ⬆ Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia (v istej miere)
- ⬆ Racionálne využívať prírodné zdroje
- ⬆ Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

Celkové vyhodnotenie environmentálnych vplyvov

Vyhodnotenie súladu špecifických cieľov strategických priorít RIÚS TK ako aj prioritných osí OP KŽP a OP ĽZ s environmentálnymi cieľmi preukázalo, že strategický dokument spĺňa všetky požiadavky naň kladené z úrovne európskej i národnej environmentálnej politiky.

Environmentálne vplyvy vyplývajúce zo špecifických cieľov strategických priorít 1 a 4 majú charakter vplyvov investičných projektov a vplyvy vyplývajúce zo špecifických cieľov strategických priorít 2 a čiastočne aj 3 majú charakter vplyvov tzv. mäkkých opatrení. V prvom prípade sa jedná o vplyvy ako pozitívne tak aj negatívne na jednotlivé zložky životného prostredia a na zdravie obyvateľstva. V druhom prípade vplyvy vyplývajú zo zlepšenia sociálnej situácie obyvateľov a podporujú zdravie znížením psychických stresov.

Investičné opatrenia, medzi ktoré patrí výstavba a rekonštrukcia dopravnej a technickej infraštruktúry, nie sú takého charakteru a rozsahu, žeby mohli vyvolať významnejší vplyv na zložky životného prostredia. Za najzávažnejšie možno považovať vplyvy aktivít, ktoré budú realizované v chránených územiach, hlavne územiach spadajúcich pod Natura 2000. Nakoľko sa však jedná len o rekonštrukčné práce týkajúce sa vybraných úsekov ciest II. a III. triedy, neočakáva sa významnejší zásah do chránených území. Podobne je to aj s výstavbou vodovodných a kanalizačných systémov. Z hľadiska miery vplyvov možno považovať za najzávažnejšie aktivity budovanie cyklotrás, ktoré hlavne v extravilánových úsekoch musia byť pod kontrolou ŠOP SR a všetky plánované zámery musia byť predložené na vyjadrenie orgánu ochrany prírody a krajiny.

Všetky posudzované aktivity budú musieť prejsť procesom posudzovania vplyvov činností na životné prostredie, pokiaľ to vyplýva zo zákona 24/2006 Z.z. v aktuálnom znení a jeho prílohy č. 8. Ak sa v rámci takéhoto hodnotenia zistia významné vplyvy na územia Natura 2000 bude nevyhnutné vykonať tzv. primerané hodnotenie.

Aby bola environmentálne prijateľná aj realizácia navrhovaných projektov, musia byť všetky, ktoré môžu mať potenciálny vplyv na kvalitu životného prostredia konzultované s odbornými pracoviskami ŠOP SR.

Kumulatívne a synergické vplyvy

Z pohľadu predkladanej Správy o hodnotení možno konštatovať, že dôjde k niekoľkonásobnému pozitívnemu ovplyvneniu zložiek životného prostredia navrhovanými opatreniami, čo by malo vyústiť do postupného zlepšovania stavu životného prostredia v regióne Košického kraja aj v krajskom meste.

Najviac sa však synergický a kumulatívny efekt prejaví na zdraví obyvateľov celého regiónu a hlavne na duševnom zdraví. Ak sa podarí zvýšiť stupeň vzdelanosti časti obyvateľstva a vytvoria sa tak predpoklady pre väčšie uplatnenie sa na trhu práce, potom je logický dôsledok zníženie miery nezamestnanosti. Tým sa ľudia zaradia do spoločnosti, čo zase pozitívne ovplyvní trend k sociálnej inklúzii. Zvýšením vzdelania, environmentálnou výchovou a vytvorením základných životných istôt sa postupne vytvárajú predpoklady pre zdravší životný štýl a kvalitnejšie životné prostredie, čo má za následok zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

Nepriaznivé kumulatívne a synergické vplyvy neboli v rámci Správy o hodnotení identifikované.

Posúdenie sa zaoberalo aj syngiami z pohľadu prekrývania sa rôznych strategických dokumentov a tým aj s možnosťou predkladať žiadosti o finančné prostriedky z rôznych zdrojov.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

V zmysle správy o hodnotení boli z pohľadu potenciálneho ovplyvnenia území sústavy Natura 2000 posúdené všetky projekty uvádzané v prílohe č. 6 strategického dokumentu. Najskôr boli posúdené všetky projekty v zmysle environmentálnych cieľov navrhnutých pre oblasť „Biodiverzita a ochrana prírody“. Jednalo sa o tieto ciele:

- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov
- Zabezpečiť integritu lokalít systému Natura 2000
- Udržať ekologickú stabilitu krajiny

Pre túto časť hodnotenia boli projekty pracovne roztriedené do skupín, podľa ich potenciálu ovplyvniť jednotlivé oblasti.

Navyše boli do tohto hodnotenia zapracované výsledky podrobnejšieho posúdenia skupín projektov majúce realizačný charakter a majúce potenciál ovplyvniť chránené územia.

Do podrobnejšieho hodnotenia sa vybrali líniové stavby ako sú cestné komunikácie, cyklotrasy, vodovodné a kanalizačné systémy, ktoré sa nachádzajú v chránených územiach alebo sa k nim približujú.

Vlastné posúdenie spočívalo v popise navrhovaných činností, ktoré sa však neviazalo na konkrétne lokality, nakoľko pre líniové stavby nebola k dispozícii projektová dokumentácia ani žiadna iná, ktorá by poukazovala na územný priemet činnosti. Základom pre posúdenie boli preto relevantné údaje, ktorými spracovateľ disponoval. Posúdenie potom malo nasledovnú štruktúru:

- Názov projektového zámeru
- Dotknuté lokality Natura 2000 alebo národná sústava alebo medzinárodné dohovory
- Charakter stretu
- Predmet ochrany
- Významnosť vplyvu
- Popis vplyvu
- Návrh zmierňujúcich opatrení

Výsledkom posúdenia potom je identifikovanie vplyvov na pomerne všeobecnej úrovni. Vplyvy identifikované pri posúdení mali takmer jednotný charakter:

- odstránenie zelene v okolí stavieb a tým aj možné poškodenie významnejších biotopov,
- šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín,
- ruderalizácia biotopov,
- lokálne zmeny habitatových podmienok,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií,
- v menšej miere aj redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- vplyv stavebnej činnosti tvorbou hluku a prašnosti,
- narušenie vodného režimu,
- havarijné úniky RL.

Konkrétnejšie budú vplyvy projektov špecifikované v rámci procesu posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z.z. alebo podľa §28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V prípade predpokladu ovplyvnenia chránených území sústavy Natura 2000, bude potrebné vykonať primerané posúdenie vplyvov projektov.

V štádiu projektovej prípravy týchto projektov bude preto potrebné tieto predložiť na vyjadrenie miestne príslušnej ŠOP SR, v prípade potreby modifikovať varianty a presne vyhodnotiť jednotlivé zábery biotopov a druhov národného a európskeho významu.

V prípade takéhoto postupu je možné konštatovať, že významný negatívny vplyv na chránené územia pod NATURA 2000, ani na iné chránené územia nebude mať žiadny projekt.

Opatrenia navrhnuté na minimalizáciu uvedených vplyvov sú uvedené v kapitole VI. bode 6 tohto záverečného stanoviska.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja 2014 - 2020“ na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväžil význam očakávaných vplyvov strategického materiálu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej a regionálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu, výsledku verejného prerokovania pre správu o hodnotení strategického dokumentu, došlých stanovísk a konzultácií počas celého priebehu procesu posudzovania a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

schválenie strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja 2014 - 2020“ v znení, v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie a na základe, ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení. Pri ďalšom schvaľovaní je potrebné zohľadniť opatrenia uvedené v kapitole VI. Bode 6 tohto odborného posudku, pričom tzv. mäkké opatrenia sú predložené vo forme odporúčaní.

Ak budú konkrétne projekty, predkladané v rámci tohto strategického dokumentu, spadať pod posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie podľa tretej časti zákona, resp. pod Smernicu o biotopoch, musí byť environmentálne posudzovanie, resp. primerané hodnotenie vykonané ešte pred vydaním povolenia podľa osobitných predpisov.

2. Odporúčaný variant

Na schválenie sa **odporúča posudzovaný variant** tak ako bol prezentovaný v správe o hodnotení.

V správe o hodnotení bolo preukázané, že posudzovaný variant vykazuje pozitívne vplyvy aj oproti stavu, ak by sa strategický dokument nerealizoval.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Z posúdenia vyplynul istý nesúlad v označovaní prioritných oblastí ako aj názvov investičných priorít a špecifických cieľov. V rámci oboch strategických dokumentov, z ktorých RIÚS KK pozostáva, upraviť jednotné značenie prioritných oblastí ako „Strategické priority“ a podľa možnosti zosúladiť aj názvy investičných priorít a špecifických cieľov.

Z požiadaviek, ktoré vyplynuli zo stanovísk zapracovať do strategického dokumentu nasledovné:

- MZ SR požaduje v časti II. Analytická časť uvádzať iba slovné spojenie „zdravotná starostlivosť“, alebo „ambulantná zdravotná starostlivosť“, v závislosti od toho, či predkladateľovi ide o spracovanie stratégie z pohľadu ambulantnej zdravotnej starostlivosti, alebo o spracovanie tematiky poskytovania zdravotnej starostlivosti vo všeobecnosti;
- MDVRR SR požaduje prečíslovanie ciest III. triedy v celom dokumente RIÚS Košického kraja v zmysle Rozhodnutia o usporiadaní cestnej siete č. 10755/2015/C212-SCDPK/21695, ktorým bolo rozhodnuté o prečíslovaní všetkých ciest III. triedy na území SR novými štvorcifernými číslami s platnosťou od 1.5.2015.
- Zapracovať požiadavky a informácie uvedené v stanovisku Ministerstva životného prostredia SR, Odboru štátnej geologickej správy uvedené v liste č. 3052/2016-7.3, 28289/2016 z 1.6.2016 do strategického dokumentu;

- Do zoznamu projektov v rámci prílohy č. 6 RIÚS KK doplniť podľa uváženia a na základe splnenia kritérií projekty podľa požiadaviek uvedených v stanoviskách jednotlivých miest a obcí Košického samosprávneho kraja.
- Na základe požiadavky MŽP SR a ŠOP SR do strategického materiálu zapracovať do analytickej časti zoznam chránených území v kraji v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Zároveň v tabuľkovom prehľade chránených území (príloha č. 1 k správe o hodnotení) opraviť tieto nepresné údaje:
  - Domica a Alúvium Tisy nie sú navrhované ramsarské lokality, obidve sú už dávnejšie zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu v rámci Ramsarského dohodu o mokradiach,
  - Zemplínska Širava nie je ramsarskou lokalitou,
  - Dobšinská ľadová jaskyňa a Ochtinská aragonitová jaskyňa sú zapísané v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

Zároveň sa odporúča zvážiť implementáciu niektorých z tzv. mäkkých opatrení, uvedených nižšie:

- V súvislosti s očakávaným posilňovaním pozície environmentálnych odvetví na trhu, ktoré vyplýva z uplatňovania výziev stratégie Európa 2020, sa navrhuje zohľadniť v štruktúre vzdelávania potreby nových environmentálnych profesií v oblasti technológií, energetiky, dopravy, stavebníctva, manažmentu materiálov a pod.. Na túto požiadavku je možné reagovať predovšetkým v rámci ŠC 2.2.3 a 3.1.1.
- Environmentálna výchova a vzdelávanie je náročný a zložitý celospoločenský proces, ktorý patrí do oblasti celoživotného vzdelávania. V systéme vzdelávania sa poznatky o životnom prostredí a jeho ekologických základoch majú sprístupňovať postupne, systémovo, na jednotlivých stupňoch vzdelávania od predškolských cez základné a stredné, prípadne odborné až po vysokoškolské, resp. nadstavbové, doktorandské. Paralelne s tým sa by mala uskutočňovať aj mimoškolská výchova. V rámci RIÚS KK sa odporúča dôslednejšie venovať tejto problematike v rámci ŠC 1.1.1, 2.2.2, 2.2.3, 3.1.1 a 4.3.1.
- V rámci politiky zamestnanosti bude v súlade s výzvami uvedenými vyššie potrebné pripraviť systémové opatrenia, ktoré by v budúcnosti zabezpečili posilnenie zamestnanosti v oblasti tzv. zelených profesií (green jobs). Tieto požiadavky odporúčame zapracovať v rámci ŠC 3.1.1.

4. Odôvodnenie stanoviska z posúdenia vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu

Stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona na základe oznámenia, stanoveného rozsahu hodnotenia, konzultácií, správy o hodnotení k RIÚS KK, verejného prerokovania k správe o hodnotení a odborného posudku.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona, vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie a požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie.

Pri odporúčaní strategického dokumentu RIÚS KK sa brali do úvahy predovšetkým environmentálne, sociálne ale aj hospodárske vplyvy na regionálnej úrovni .

Z výsledku posudzovania vplyvov na životné prostredie RIÚS KK vyplynulo, že strategický dokument v posudzovanej je po doplnení a implementácií navrhovaných opatrení prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie.

V správe o hodnotení boli špecifikované, popísané a hodnotené všetky významné vplyvy RIÚS KK na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Správa o hodnotení ako aj odborný posudok odborne spôsobilej osoby jednoznačne preukázali potenciál pozitívnych vplyvov RIÚS KK na životné prostredie, ako aj schopnosť a možnosť eliminovať resp. minimalizovať potenciálne negatívne environmentálne vplyvy implementácie operačného programu. Eliminácia vplyvov je možná a reálna za predpokladu

realizácie preventívnych opatrení a zabezpečenia monitoringu environmentálnej optimálnosti a jeho implementácie v podobe jednotlivých projektov.

5. Návrh monitoringu

Monitorovanie IROP – vrátane RIÚS/stratégie UMR - sa vykonáva v súlade so Systémom riadenia EŠIF na programové obdobie 2014-2020. Monitorovanie RIÚS/stratégie UMR je v podmienkach implementácie stratégií vykonávané SO na základe metodického usmernenia RO pre IROP definujúceho úlohy a výstupy potrebné na zabezpečenie komplexného pohľadu realizácie IROP.

Metodické usmernenie zohľadní zabezpečenie, okrem iného, podkladov do výročných, záverečnej správy o vykonávaní IROP, výhľadového plánu implementácie IROP a informácie o realizácii IROP.

Monitorovanie RIÚS ako celku zabezpečuje zodpovedajúce SO VÚC. SO VÚC spolupracuje so SO KM (napr. prostredníctvom vyžadovanie podkladov apod.), ktoré zodpovedá za monitorovanie stratégie UMR ako súčasť RIÚS. SO VÚC predkladá podklady za RIÚS, vrátane stratégie UMR na základe žiadosti RO pre IROP (okrem vyššie uvedených napr. aj do správy o stave implementácie EŠIF apod.).

V prípade výročnej/záverečnej správy sú podklady týkajúce sa zodpovedajúceho RIÚS, vrátane stratégie UMR predmetom schvaľovania Radou Partnerstva. Predloženie tejto správy Rade Partnerstva zabezpečuje koordinátor RIÚS. Správu následne predkladá riadiacemu orgánu SO, v termíne do 31. marca príslušného roka.

Monitorovanie plnenia RIÚS KK bude vykonávané prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sú uvedené v RIÚS KK na konci každej časti venovanej príslušnému špecifickému cieľu a investičnej priorite.

Osobitne sú uvedené vybrané ukazovatele spojené s realizáciou RIÚS KK, ktoré sú pravidelne vyhodnocované SAŽP. Nakoľko budú využívané ukazovatele, ktoré sú vyhodnocované a sledované už v súčasnosti, nie je potrebné stanovovať ukazovatele environmentálneho monitoringu.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Z vyhodnotenia RIÚS KK vyplýva, že pri jeho implementácii jednoznačne prevažujú pozitívne vplyvy na životné prostredie a zdravie. Z analýzy jednotlivých strategických priorít a špecifických cieľov vyplynuli príležitosti na zlepšenia, ktoré by mohli jednak pomôcť k riešeniu celospoločenských problémov v oblasti životného prostredia, a jednak by reagovali na výzvy súvisiace so stratégiou Európa 2020, hlavne v oblasti nízkouhlíkového hospodárstva.

Spracovanie správy o hodnotení, vydané stanoviská ako aj celý proces SEA pomohol skvalitniť strategický dokument a upozornil na „slabšie“ miesta z pohľadu možného ovplyvnenia životného prostredia. Predovšetkým vyhodnotenie vplyvov na chránené územia bolo zmysluplné a pomohlo vyšpecifikovať isté riziká. Navrhovanými opatreniami, ktoré sa opierajú o stanoviska MŽP SR a ŠOP SR, je možné tieto riziká vo vysokej miere eliminovať.

Uvedenému napomohol celý proces konzultácií, ktoré boli zahájené už od zapojenia subjektov na všetkých úrovniach v súlade s princípom partnerstva. Vstup jednotlivých inštitúcií do procesu prípravy dokumentu bol realizovaný v niekoľkých krokoch:

- Na základe Metodiky koordinátor pre RIÚS za Košický samosprávny kraj pripravil ako podklad na rokovanie pracovnej skupiny pre RIÚS návrh textu RIÚS, ktorý bol následne na konferencii predstavený členom pracovnej skupiny. Koordinátor pre RIÚS vyzval členov pracovnej skupiny na predloženie projektových zámerov pre jednotlivé špecifické ciele. Zároveň sa uzavrela dohoda medzi KSK a Mestom Košice, že RIÚS UMR bude vypracovaný ako súčasť RIÚS. Kľúčovou bola dohoda o

prerozdelení alokácií IROP medzi RIÚS a IÚS UMR. Ako porovnávací nástroj bol dohodnutý ukazovateľ počtu obyvateľov oboch funkčných území. Na základe výslednej alokácie pre funkčné územie Košického kraja bola táto alokácia rozdelená na jednotlivé špecifické ciele. Kľúčom pre rozdelenie alokácie bol celkový finančný objem predložených projektových zámerov na jednotlivé špecifické ciele. Výberové kritériá pre projektové zámery boli navrhnuté na základe analýzy jednotlivých oblastí v rámci špecifických cieľov, kde boli stanovené sledované ukazovatele. Na základe získaných hodnôt a podľa oprávnenosti v rámci daných podmienok uvedených v IROP boli vyhodnotené predložené projektové zámery. Zároveň navrhnuté projektové zámery z príslušného územia budú prerokované s regionálnymi ZMO.

- Proces oboznamovania verejnosti a ďalších zainteresovaných subjektov s RIÚS KK začal vypracovaním a zverejnením Oznámenia o strategickom dokumente, v súlade s požiadavkou § 5 zákona. Oznámenie o strategickom dokumente bolo predložené príslušnému orgánu - Okresnému úradu Košice, odboru starostlivosti o životné prostredie, dňa 21.4.2015 a následne bolo zaslané na všetky dotknuté orgány a organizácie a bolo zverejnené na webovom sídle MŽP SR www.enviroportal.sk. Obstarávateľ zverejnil informáciu o podaní oznámenia na úradnej tabuli.
- Príslušný orgán súčasne so zverejnením dokumentu oznámil dotknutým orgánom, že stanoviská k Oznámeniu je možné predkladať do 15 dní. Na OÚ Košice bolo doručených celkovo 102 stanovísk od zainteresovaných subjektov, ktoré boli podkladom pre stanovenie rozsahu hodnotenia.
- Nasledovala fáza stanovovania rozsahu hodnotenia, v rámci ktorej boli vyhodnotené všetky pripomienky dotknutých orgánov a verejnosti, ktoré boli doručené k Oznámeniu. Na základe ich vyhodnotenia OÚ Košice vypracoval návrh Rozsahu hodnotenia.
- Rozsah hodnotenia vydal OÚ Košice dňa 27.5.2015 a bol zverejnený na webovom sídle MŽP SR spolu s oznámením, že verejnosť sa môže k Rozsahu hodnotenia vyjadriť do 10 dní od jeho zverejnenia na adresu OÚ Košice, OSŽP. Obstarávateľ si splnil svoju oznamovaciu povinnosť zverejnením Rozsahu hodnotenia na úradnej tabuli.

Do procesu prípravy a realizácie RIÚS, resp. stratégie pre udržateľný mestský rozvoj (UMR) boli zapojené nasledovné subjekty:

- Riadiaci orgán pre IROP (ďalej iba „RO pre IROP“) - MPRV SR – plní úlohy riadiaceho orgánu pre IROP
- Partnerstvo pre RIÚS = Rada partnerstva pre RIUS
- Orgán pre koordináciu RIÚS (OK) – Košický samosprávny kraj Orgán pre koordináciu udržateľného mestského rozvoja (UMR) – krajské mesto – mesto Košice
- Odborné poradné skupiny pre RIÚS – zoskupenia odborníkov pre jednotlivé oblasti RIÚS
- Ministerstvo kultúry SR – v pozícii sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre IROP
- Ministerstvo zdravotníctva SR – v pozícii sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre IROP
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR - v pozícii odborného garanta pre udržateľný mestský rozvoj.

Laická verejnosť sa do konzultácií nezapojila.

Navrhované opatrenia nie sú priamo aplikovateľné v rámci fázy schvaľovania predkladaného strategického dokumentu. Nadobudnú význam až v období podávania žiadosti o finančné príspevky pre konkrétne projekty a následne v povoľovacích konaniach. Preto by mali byť zapracované do RIÚS KK ako „mantinely“ alebo požiadavky, ktoré musia žiadatelia dodržať resp. preukázať ich splnenie.

Z požiadaviek rozsahu hodnotenia vyplynuli tieto opatrenia:

- Zabezpečiť ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenia jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií PP, ako aj ochranu výmery PP;
- PP rešpektovať ako limitujúci faktor územného rozvoja;

- Dodržiavať zásady ochrany PP vyplývajúce z §12 zákona o ochrane a využívaní PP;
- Zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej PP v každom katastrálnom území podľa kódu BPEJ uvedenú v prílohe č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 a viníc;
- Zabezpečiť ochranu výmery viníc a vinohradníckych plôch zaradených do Východoslovenskej a Tokajskej vinohradníckej oblasti podľa prílohy 2 Vyhlášky MPSR č. 350/2009 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z.z. o vinohradníctve a vinárstve.

Zo stanovísk k správe o hodnotení vyplynuli tieto požiadavky a opatrenia:

- Rešpektovať Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 – 2020;
- Postupovať v súlade s uznesením vlády č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR;
- Rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej trasovanie;
- Rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry a ich trasovanie;
- Dodržať ochranné pásma dráh v zmysle zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Dodržať ochranné pásma ciest v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce;
- V ďalších stupňoch dokumentácie je potrebné oslovovať všetkých správcov komunikácií prechádzajúcich riešeným územím, tzn. aj Železnice Slovenskej republiky, Národnú diaľničnú spoločnosť a.s., Slovenskú správu ciest a Dopravný úrad.

Opatrenia v oblasti ochrany prírody a krajiny

- Pre stavby potenciálne ovplyvňujúce územia Natura 2000 zabezpečiť proces hodnotenia podľa čl. 6(3) a 6(4) smernice o biotopoch. Pred realizáciou, ešte v procese EIA, je potrebné kvantifikovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu formou primeraného hodnotenia.
- Na ochranu prírody a krajiny, minimalizáciu zásahov do okolitého prostredia a zvýšenie konektivity biotopov realizovať v rámci projektov predovšetkým tieto opatrenia s dôrazom na územia Natura 2000:
  - Prípravu všetkých aktivít predovšetkým mimo zastavaného územia obce vopred konzultovať s územne príslušnou správou chráneného územia, územná pôsobnosť je na našej stránke ŠOP SR;
  - Pri aktivitách na zatepľovanie budov brať ohľad na niektoré druhy netopierov a vtákov, ktoré sa zdržujú v štrbinách budov, aby nedochádzalo k ich úhynu resp. vyrušovaniu počas rozmnožovania;
  - Pri aktivitách týkajúcich sa protihlukových stien brať ohľad na vtáky a netopiere, pre ktoré to môže byť bariéra pri lete. Preto treba naplánovať správne umiestnenie, materiál a povrch tak, aby sa minimalizoval počet nárazov na ne a úhynov (obmedziť priehľadné steny, umiestniť grafické symboly – napr. dravcov na odstrašenie vtákov a pod);
  - Počas výstavby minimalizovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu;
  - Prístupové cesty na stavenisko a stavebné dvory situovať v rámci možností mimo chránené územia a cenné biotopy, cieľom tohto opatrenia je nezaťažovať citlivé územia hlukom a imísiami, resp. priamym záberom plôch pre uvedené aktivity;
  - Pri zásahu do brehových porastov minimalizovať umelé opevňovacie prvky na koryte, pri dosadbách používať len druhy miestnej proveniencie, zvyšok ponechať na samovývoj;
  - Výruby drevín v chránených územiach vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu a to v mimovegetačnom a mimohniezdnom období (august – február);

- V rámci vymedzených koridorov hľadať optimálnu trasu s ohľadom na výskyt cenných biotopov a chránených druhov rastlín a živočíchov;
- Zaisťiť migračnú priepustnosť stavieb pre všetky skupiny živočíchov podľa zistených migračných trás v chránených územiach aj vo voľnej krajine. Týka sa to nielen veľkých cicavcov, ale i ostatných skupín, najmä obojživelníkov;
- Opatrenia na zvýšenie migračnej priepustnosti realizovať nielen u nových stavieb, ale aj pri rekonštrukciách existujúcich, najmä v miestach križovania trás s biokoridormi;
- Oplotiť trasy v miestach dotyku či blízkosti s lesnými komplexmi so zvýšenou pravdepodobnosťou migrácie;
- Premosťovanie hydrických biokoridorov riešiť tak, aby boli technicky aj etologicky priechodné pre živočíchy migrujúce pozdĺž vodných tokov (najmä vydra riečna) a zároveň boli v maximálnej možnej miere živočíchmi využívané ako podchody;
- Minimalizovať zásahy do vodných tokov, mimolesnej zelene, brehových porastov a pod., aj mimo chránených území;
- Ozeleňovanie dopravných stavieb riešiť s ohľadom na životné podmienky živočíchov, vyhýbať sa úpravám, ktoré umožňujú druhom živočíchov usídlieť sa v nebezpečnej blízkosti dopravných komunikácií, náhradné biotopy budovať v bezpečnej vzdialenosti;
- Monitorovať výskyt invázných rastlín pozdĺž trás, pri zistení výskytu zabezpečiť ich systematickú elimináciu;
- Invázne a expanzívne druhy rastlín je potrebné likvidovať mechanickým spôsobom počas celého obdobia výstavby i po uvedení danej činnosti do prevádzky (odporúča sa po dohode s pracovníkmi ochrany prírody určiť časový harmonogram);
- Dočasne odprírodnené plochy v chránených územiach a cenných biotopoch po jej ukončení revitalizovať, s využitím vhodných vegetačných úprav, ide o opatrenie dôležité najmä z pohľadu zamedzenia šírenia nepôvodných, expanzívnych a invázných druhov rastlín do prírodného prostredia, pri vegetačných úpravách vhodných plôch využívať iba stanovištne pôvodné druhy rastlín.

Pre prípravu a realizáciu projektov dopravnej a inej infraštruktúry sa navrhujú tieto opatrenia:

- Pri realizácii stavieb realizovať opatrenia na odstránenie rizík vyplývajúcich z nestability horninového prostredia;
- Pri plánovaní a realizácii projektov dopravnej infraštruktúry zohľadňovať požiadavky Rámcovej smernice o vodách, plánov manažmentu čiastkových povodí a zákona o vodách;
- Pri navrhovaní dopravnej infraštruktúry rešpektovať podmienky ochrany vôd definovaných v stanovených chránených vodohospodárskych oblastiach, ochranných pásmach vodárenských zdrojov a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojoch minerálnych vôd;
- Na stavbách cestnej infraštruktúry realizovať technické opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vôd z povodia do vodných tokov;
- Zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva v súlade so zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov;
- Znižovať nároky na zdroje surovín recykláciou a efektívnym využívaním vyťažených materiálov (napr. materiály z výkopov);

- Pri príprave a hodnotení projektov zvažovať kumulatívne vplyvy existujúcich a plánovaných stavieb, vrátane podporných činností pri výstavbe (ťažobná činnosť, betonárne, obalovne a pod.);
- Pri plánovaní dopravnej infraštruktúry zohľadňovať potrebu adaptácie na zmenu klímy;
- Počas prípravy a realizácie vybraných projektov zabezpečiť ich environmentálne riadenie.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu **nebola** identifikovaná dotknutá verejnosť.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovateľ stanoviska

Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie
Komenského 52, 041 26 Košice
Ing. Lucia Steinerová

Úrad verejného zdravotníctva SR
Trnavská cesta 52
826 45 Bratislava
Ing. Katarína Halzlová

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ing. Milan Murín
vedúci odboru starostlivosti o životné prostredie
Okresný úrad Košice

Okresný úrad Košice
odbor starostlivosti o životné prostredie
oddelenie ochrany prírody
a vybraných zložiek ŽP kraja
Komenského 52, 041 26 Košice
-1-

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Košice, 11.07.2016

Príloha č. 1: Stanoviská miest a obcí KK
2: stanovisko MŽP SR, OŠGS